

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563.
Zagreb št. 39.011.
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

ARISTIDE BRIAND — UMRL

Nenadna smrt

Pariz, 7. marca. Irg. Popolnoma nepričakovano je umrl danes popoldne ob 13.30 v svojem pariškem stanovanju 94 Avenue Kleiber za srčno kapjo Aristide Briand, ki se je prejšnji teden iz Cocherellea vrnil v svoje pariško stanovanje in se je zdelo, da se je zelo popravil. V zadnjih dveh dnevih pa se je počutil zopet nekoliko slabše. Posebno ponoči je tožil zaradi slabosti srca, vendar nihče ni mislil na najhujše. Se davi se je počutil prav dobro. Vendar pa je ugotovil njegov poseben zdravnik dr. Emery, ki ga je obiskal popoldne, da je delovanje srca slabo in smatral za potrebno, da obvesti Briandove pariške sorodnike (Briand je bil samec), njegove nečake in nečakinje ter njegove bivše najzaje sodelavce Peycelona, Suarda in Hedina. Na ta način so bili vsi imenovani prisotni, ko se je popoldne Briandovo stanje nenadoma poslabšalo in so ob 13.30 srčni krci končali Briandovo življenje.

Pariz žaluje

Vest o Briandovi smrti, ki se je razširila ob 4 popoldne na Quai d'Orsayu in v Elizeju, je povsod povzročila največjo pozornost. Predsednik republike Doumer se je takoj odpeljal v Briandovo stanovanje. Tudi policijski prefekt Chiappe je takoj odšel v hišo žalosti. Seja poslanske zbornice, ki se je začela ob 3, je bila takoj prekinjena. Predsednik poslanske zbornice je sporočil poslancem v kratkem nagovoru žalostno vest in takoj povedal, da bo parlament priredil za velikega pokojnika velike žalne svečanosti. Nato se je dvignil ministrski predsednik Tardieu in v kratkih besedah orisal veliki pomen Brianda za Francijo in ves svet. Rekel je: »Briandova nenadna smrt nas je vse pretresla, bodisi da pripadamo katerikoli stranki. Slava, ki jo je Briand priboril Franciji, in njegova ogromna udeležba pri organizaciji sveta po velikih vojnih pretresih, ukazuje globoko spoštovanje pokojnika tudi onim, ki so bili v življenju proti njemu.« Nato je bila seja zaključena do 9 zvečer. Tudi druge politične diskusije so bile prekinjene. Posebno pa je ministrski predsednik Tardieu odgodil svoje potovanje v Zenevo, kamor se je hotel odpeljati nočjo.

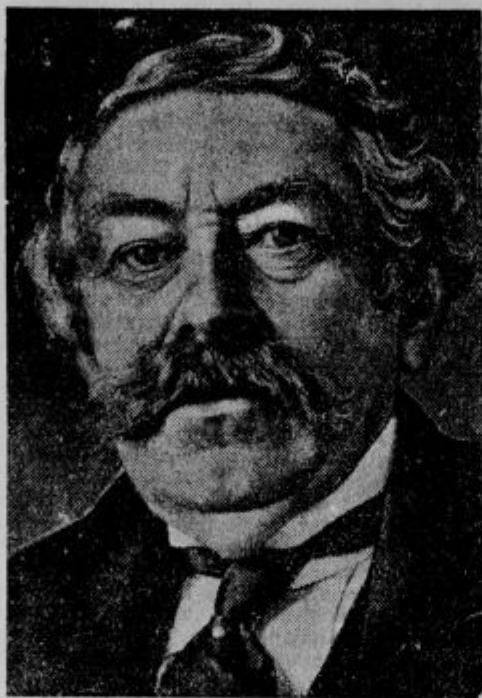
Globok vtis v Zenevi

Zeneva, 7. marca. Irg. Vest o nenadni smrti Brianda je napravila v Zvezi narodov tako globok vtis, da ga skoraj ni mogoče opisati. Dasi traja seja generalne komisije dalje, je videti, da je popustila vsakršna aktivnost. Ne govori se o ničemer drugem kot o Briandu, dasi se Briand že delj časa ni udeleževal dela v Zenevi.

Človek in državnik

Umrli je velik državnik! Zakaj o možu, ki je bil enajstkrat ministrski predsednik in 6 let neprestano zunanji minister v Franciji, lahko rečemo, da je bil državnik. Njegovi nasprotniki — in veliki ljudje jih imajo vedno mnogo — v nacionalističnih taborih, pa naj bodo v Franciji, Nemčiji, Italiji, ali kjerkoli, so ga skušali smešiti, kot sanjčaka, političnega fanta, ki rešuje velike probleme visoko v zraku, zavite v meglo svoje bujne fantazije, mesto da bi ostal na tleh resničnosti. Slikali so ga kot lenuha, ki ne vzame nobenega akta v roke — kaj da bi ga šele preštudiral — in tudi ne knjige; kot improvizatorja, ki gre na ministrske seje, poslansko zbornico ali na mednarodno konferenco brez vsake priprave, kakor je hodil kot mlad advokat na kazenske razprave, kjer je lahko dovezne porotnike elektriziral s svojo krilato besedo. Ta očitek ne drži. Briand je bil mož idej, ki je vse postranske probleme pustil ob strani, kadar je šlo za to, da katero izmed njih izvede in je zato napravil vtis, da se straši podrobnega in trdega dela.

Dve potezi karakterizirata vse njegovo politično udejstvovanje: Aristide Briand je bil velik človek, a zato nič manjši Francoz. Zagovorniki sile in pristaši večnega obračunavanja med narodi — kakor da bi bila vojna za človeštvo zgodovinska nujnost — so ga doma prikazovali svoji publiki kot brezbarvnega kozmopolita in pomehkuženega humanitarca, ki zavoljo puhlega človečanstva izdaja interese svojega naroda. Na drugi strani Rena pa so videli v njem zvižahnega Francoza, ki svoje resnične namene — onemogočiti obnovo Nemčije — skriva za svoje fraze o človečanstvu. V resnici je bil Briand politik, ki je svoje delo uravnaval po spoznanju, da se pojma dobrega državljanja in velikega človeka nikakor ne izključujeta, temveč izpopolnjujeta; pravi domoljub mora biti tudi človek, pravi domoljub mora imeti srce ne samo za svojega bližnjega, temveč tudi za soseda iz druge države, pravi domoljub je lahko Francoz, je pa tudi lahko Evropec. Teh idej je bil tudi njegov partner Stresemann. Briand je bil tisti Francoz, ki je prvi opozoril na potrebo, da se mora francosko topništvo izpopolniti z najmodernejšimi topovi, ko je zaslutit, da se bliža svetovni požar, bil je tisti Francoz, ki je odločno zagovarjal po-

slavitev solunske fronte, bil je tudi tisti Francoz, ki je kot ministrski predsednik zaukazal, da morajo Francozi na vsak način držati Verdun, čeprav je vedel, da je strahovito klanje radi tega neizogibno, toda Briand je bil tudi človek, ki je prav za časa strahovitih bojev okoli Verduna sklenil: Še zdaj, toda nikjer več, vojne nikdar več!

Po tem svojem sklepu je uravnaval vso svojo povojno politiko. Postal je apostol miru. Verjel je v spravo z Nemčijo; češ, da ni nikjer zapasano, da sta naroda ob Renu v to prokleta, da se morata do zadnjih dni neprestano klati. Rešitev Francije, Nemčije in vse Evrope je videl v medsebojnem sodelovanju. Nemčijo je z Locarnom dvignil iz stanja premaganca v enakovredno državo, ki je svoj novi položaj priznala prostovoljno kot sopolisnica te pogodbe, odprl ji je tudi vrata v Zvezo narodov. Ameriko, ki ne priznava Zveze narodov, je hotel zainteresirati za Evropo s svojim mirovnim paktom, ki se je pozneje izpremenil v Kelloggovega, da bi ameriško jamstvo za mir v Evropi omogočilo dejansko razorožitev. Rešitev Evrope, razdrobljene na kosce, ki ne morejo sami zase živeti, je videl v Panevropi, kakor naj bi balkanska federacija zagotovila mir na Balkanu.

Svojega dela Briand ni dovršil. Umrli je v trenutku, ko se zdi, da njegovi nasledniki ubirajo drugo pot, ker se jim zdi Briandova predloga; morda jih tudi dogodki v Nemčiji in okrepitev nacionalizma drugod silijo vnovič na pot starih aljans. Gotovo pa je, da se bodo prej ali slej morali vrniti na Briandove stopnje, ki vodijo k rešitvi Evrope.

Velicina državniškega talenta rajnega Brianda se vidi tudi v tem, da je prav on, ki je leta 1905, kot poročevalec zagovarjal zakon o ločitvi Cerkve in države — že takrat je bil za liberalnejšo ureditev teh odnosov — leta 1920 zagovarjal obnovo poslaništva pri Vatikanu in je leta 1921 na lastno pest, ko se je senat obotavljal, imenoval poslanika pri Vatikanu. Za to so mu francoski katoličani še danes hvaležni.

Slava apostolu miru!

Briandova žiljenska pot

Aristide Briand se je rodil 28. marca 1862 v bretonskem mestecu Saint Nazaire kot sin gostilničarja. Vstopil je v licej v Nantesu, studiral potem pravo in postal že z 20 leti odvetnik. Svoj poklic je izvrševal v Nantesu, dokler ga niso njegovi desničarski tovariši radi neke atere izrinili iz stanu.

Briand je nato prevzel vodstvo lista »Lanterne« in sploh zašel v levčarske kroge, postal kmalu glavni tajnik socialistične stranke in dosegel zopet sprejem v odvetniški stan. Ko je v St. Etienne bil neki delavec vsled njegove govorniške sposobnosti oproščene obsojbe pred kazenskim sodiščem, so ga izvolili njegovi strankni pristaši leta 1902 v zbornico.

Marca meseca 1. 1906 je Briand prvič prevzel ministrstvo, in sicer prosvetno ministrstvo v Sarrienovem kabinetu. S tem je prevzel nalogo, da tudi izvede zakon o ločitvi Cerkve od države, ki je bil njegovo delo. Tudi 1. 1907 je v Clemenceauovem kabinetu obdržal to ministrstvo. L. 1908 pa je prevzel radi smrtnih nesreče izpraznjeno pravosodno ministrstvo, kjer je brez uspeha poskušal odpraviti smrtno kazen.

Ko je 23. oktobra 1909 odstopilo Clemenceauovo ministrstvo, je prevzel Briand prvič sestavo nove vlade, kjer je prevzel notranje ministrstvo. 17. januarja 1911 je streljal neki bivši sodni pisar, ki je znorel, na Brianda v poslanski zbornici, toda ga k sreči ni zadel.

11. marca 1911 je odstopilo med tem že enkrat preobnovano Briandovo ministrstvo. L. 1912 je bil Briand pravosodni minister pod Poincaréjem. L. 1913 pa je postal Briand zopet ministrski

predsednik. Topot je ostal kljub preobnavljanju kabineta samo dva meseca na krmilu. V vprašanju volivne reforme je doživel namreč 18. januarja 1914 odločilen poraz, radi katerega je moral odstopiti.

V usodnem mesecu avgustu 1914 je bil Briand pravosodni minister v Vivianijevem kabinetu na širši podlagi in podpredsednik ministrskega sveta v ministrstvu »narodne obrambe«. Od 29. oktobra 1915 do 17. marca 1917 je bil petič in šestič ministrski predsednik. L. 1916 je izdelal skupno z Lloyd Georgeom »pariško izjavo«, ki je imela za cilj princip gospodarske solidarnosti do povrnitve vseh vojnih škod. Proti mnenju Clemenceaua se je zavzemal za ekspedicijsko v Solun, katere končni uspeh je bil naravno v korist njegovemu ugledu.

V prvih letih po vojni ga ni bilo videti toliko v ospredju. Šele po odstopu Leyguesovega kabineta je 14. januarja 1921 sedmič sestavil novo vlado »narodnega edinstva«. Sredi januarja 1922, med konferenco v Cannesu, pa ga je vrnil Poincaré.

Briand je nato par let živel prilično sam zase in oddaljen od vsake visoke politike na svojem posestvu v Normandiji. Končno je aprila meseca 1925 kot zunanji minister v Painlevéjevem kabinetu zopet stopil na politično pozornico. Kot takemu se mu je oktobra 1925 posrečilo skleniti z Nemčijo takozvani locarnski varnostni pakt. Še pred podpisom te pogodbe 1. decembra 1925 je novembra meseca padel Painlevéjev kabinet in Briand je sestavil svoj osmi kabinet, v katerem je obdržal zunanje ministrstvo. Deveto ministrstvo je sestavil 10. marca 1926, ko ga je med zborovanjem Zveze narodov v Zenevi o pripustitvi Nemčije v nekem finančnem vprašanju pustila zbornica na cedilu in je moral kabinet 6. marca odstopiti. Ko tudi novi finančni minister Peret ni mogel zadržati padea franka, je Briand 15. junija 1926 ponovno odstopil in sestavil, ko tega Herriot ni zmogel, svoj deseti kabinet s Caillauxom kot finančnim ministrom, ki je pa že 17. julija 1926 padel, ker mu je zbornica odrekla neomejeno polnomočje v finančnem vprašanju.

Prišlo je do koncentracijskega kabineta Poincaréja, kjer je Briand ponovno prevzel zunanje ministrstvo. Tu se mu je posrečilo nadaljevati svojo locarnsko politiko. Po vstopu Nemčije v Zvezo narodov je imel 17. septembra 1926 znane razgovore v Thoiryju s Stresemannom. Njegovo politiko je 10. decembra 1926 potrdila Nobelova nagrada, ki jo je dobil skupaj s Stresemannom. V svojem govoru pred senatom je 2. februarja 1928 razložil vsebino celotne svoje politike nasproti Nemčiji.

10. septembra 1928 je imel svoj znani govor pred Zvezo narodov v Zenevi, kjer je odgovarjal nemškemu državnemu kanclerju Müllerju. Pozneje je v listih to svojo izjavo oslabil in izrazil upanje za čimprejšnje sporazumljenje v reparacijskem vprašanju in v vprašanju glede izpraznitve Porenja.

Pri preobnavljanju Poincaréjevega kabineta v novembru 1928 je Briand obdržal svoj zunanje politični portfelj. L. 1929 pa je bil Briand od ministrskega predsednika Poincaréja potisnjen v ozadje, ker je le-ta prevzel zunanjo politiko v svoje

London, 7. februarja.

Dne 5. t. m. se je kitajsko prebivalstvo v Šanghaju nahajalo v skrajno napetem razpoloženju. Nekdo je raztrosil namreč vest, da je kitajska armada, ki se nahaja v umiku, ob ustju Jang Ce Kijang Japoncem prizadel velik poraz. Takoj je bil ves Šangaj v narodnih zastavah in ulice so bile polne ogromne množice ljudstva.

Mir, ki pomeni pripravo za novo vojno.

Ne ve se, kdo je te novice razširil in kakšen namen naj bi imele. Kmalu je kitajski poveljnik 19. armade sam, Čaj Tin Kaj, to vest v posebnem komuniqueju demantiral, izjavljajoč, da vest o napadu kitajske armade na Liu Ho in Vu Sung niso resnične in da se je kantonska armada ustavila 20 milj daleč od Šanghaja, kjer lojalno miruje.

Nasprotno pa Japonci silovito napadajo Nan Sjang, dočim je poveljstvo 19. kitajske armade predstavilo svoj sedež v Kun Šjan. Zdi se, da imajo Japonci namen prodirati naprej in napasti Kun Šjan.

Nasprotno trdi japonsko vrhovno poveljstvo, da japonske čete niso počvzele nobene ofenzive niti jo ne nameravajo, in tudi mednarodni vojaški opazovalci to potrjujejo. Res pa je, da Japoncem neprestano dohajajo ojačenja, kar pa ti opravičujejo s tem, da se Kitaju absolutno ne more zaupati.

Notranja borba med Nankingom in Kantonci.

Na tem bo tudi nekaj resnice. Sovjetska »Pravda« napada kitajsko nacionalno vlado, tako zvani Kuo Min Tan, da ni podpirala kantonske armade, češ da so Kantonci napol boljševiki, in je dopustila, da se je morala ta armada pred japonskim navalom umakniti.

Iste obdolžitve pa beremo tudi v kitajskih nacionalističnih listih, ki sledijo Kantonu. Ti listi očitajo Čan Kaj Šeku, da je Japoncem prepustil gospodarsko in strateško najbolj važno ozemlje Kitaja.

Tudi Kitaj se za nadaljevanje borbe.

Zdi se torej, da se nankinska vlada nahaja pod močnim pritiskom javnega mnenja, ki je nasprotno miru z Japonsko pod takimi pogoji. Nan-

roke. Pri sprejetju in izvedbi Youngovega načrta kot nadomestka za Dawesov načrt kakor tudi pri ratifikaciji Mellon-Berengerjeve pogodbe in končno pri odklonitvi Londona kot kraja konference in določitvi Haaga za takega poletja 1929, je imel Briand sicer kot zunanji minister vidno vlogo, vendar ni imel na pogajanja bogve kakšnega vpliva.

Vsekakor je bil po odstopu Poincaréja 27. julija 1929 iz zdravstvenih razlogov tako od tega samega kakor tudi od predsednika republike in javnega mnenja imenovan za samoposebi umevnega naslednika Poincaréja. Že naslednjega dne je prevzel torej Briand ministrsko predsedstvo kakor tudi zunanje ministrstvo v kabinetu, ki je bil sestavljen iz istih mož kakor prejšnji. Malo poprej julija 1929 je obnovil Briand svoj stari načrt ustanovitve evropskih združenih držav.

Na haški konferenci avgusta 1929 sta prevzela iniciativo iz rok Brianda Snowden in Henderson, Klub temu, da na haški konferenci ni dosegel bogve kakšnih uspehov, je znal v Franciji prikazati Youngov načrt tako, kakor da bi bil za Francijo zelo poveljen. Tudi za svoj načrt evropskih združenih držav je nastopil v Haagu. Zaradi nezupanja, ki mu ga je izrekla zbornica s 288 proti 277 glasovom radi vodstva notranje-političnih poslov, je Briand 22. oktobra 1929 odstopil s celotnim kabinetom. V Tardieujevem kabinetu in tudi v vseh naslednjih je Briand ostal zunanji minister do januarja 1932, ko je izstopil iz Lavalovega kabineta. Maja 1930 je razposlal 26 evropskim državam svojo znano poslanico za Panevropo. V vladi, ki je bila sestavljena v januarju 1931, je Briand zadržal resor zunanega ministrstva. Tukaj je Briand s svojim nastopom preprečil načrt nemško-avstrijske carinske unije. Njegov vpliv je nato na Quai d'Orsayu začel stalno padati. Ko je 30. maja 1931 bila razpisana nova kandidatura za predsednika francoske republike, je bil pri prvem glasovanju poražen s 401 : 442 glasovi, ki so bili oddani za sedanjega predsednika Doumera, nakar je Briand umaknil svojo kandidato. Ko je v oktobru 1931 izbruhnil mandžurski spor, se je pokazala popolno nemogoč Zveza narodov. 9. januarja 1932, ko je odstopil Lavalov kabinet, se je tudi Briand poslovil od političnega življenja mednarodne politike. Briand se ni nikdar ženil. Značilno je, da tudi ni nikdar dobil odlikovanja častne legije.

Komemoracija v Belgradu

Belgrad, 7. marca. AA. O priliki smrti Aristida Brianda, bivšega predsednika francoske vlade in dolgoletnega francoskega zunanjega ministra bo narodna skupščina jutri 8. t. m. imela ob 9.30 komemorativno sejo. O tem se obveščajo vsi gospodje narodni poslanci. (Iz pisarne predsednika narodne skupščine.)

Belgrad, 7. marca. AA. Predsednik senata dr. Ante Pavelić je poslal povodom smrti bivšega predsednika francoske vlade Aristida Brianda predsedništvu francoskega senata telebrzjavo:

Senat kraljevine Jugoslavije z globoko žalostjo obkokuje nepričakovano smrt velikega pobornika svetovnega mira. Z njegovo smrtjo izgubi jugoslovanski narod svojega vdanega in zvestega prijatelja in velikega zaveznika v usodopolnih časih svojih nacionalnih naporov na solunski fronti. Francija enega največjih svojih političnih osebnosti, človeštvo pa enega najvztrajnejših humanistov današnje dobe. Hvaležnost in trajna hvaležnost vsega jugoslovanskega naroda bo vedno spremljala spomin na Aristida Brianda. Dr. Pavelić, predsednik senata kraljevine Jugoslavije.

Vojna se je šele začela

kitajska vlada izjavlja sedaj, da ne obstoja mir niti faktično niti juridično. Faktično kršijo mir Japonci z neprestanimi napadi, juridično pa tudi Kitaj ni sprejel mirovnih pogojev Japonske. Kitaj se more pod nobenim pogojem sprejeti zahteve Japoncev, da naj bi se s ona, ki je sedaj zasedena od Japoncev, demobilizirala ali pa celo internacionalizirala.

Radi tega obstoja nevarnost, da ne bi Japonci izrabili velike napetosti, ki vlada med Čang Kaj Šekom in kantonskimi nacionalisti, da izvozijo nov epopad, ki naj bi po njihovem mnenju uničil kantonsko armado in rešil Čang Kaj Šeka skrb, katere mu Kantonci baje prizadevajo. Tak korak bi seveda bil silno nevarne, ker bi lahko nastale komplikacije, ki bi bile mogoče bolj nevarne Japonski, nego Kantoncem.

Na vsak način je zagledalo v mednarodni diplomaciji zopet zelo pesimistično razpoloženje in grede nekateri tako daleč, da trdijo, da se je vojna na Daljnem Vzhodu šele začela!

Vojaki na fronto - a ien pada

Tokio, 7. marca. Ž. Kljub premirju se japonske čete neprestano izkrcavajo. Vojni minister je izjavil, da se čuti prisiljenega, pošiljati ojačenja japonskim četam okoli Šanghaja zaradi nesigurnega stališča Kitajske. Med tem pa v Japonski snui postajajo razmere z dneva v dan čedalje slabše in vedno se pričakuje novi atentati s strani konservativcev, katerih žrtev je postal znani bankir Dan. Policija je zelo v skrbeh za sigurnost ameriškega poslanika in straža je pred poslaništvom podvojena. Veliko vprašanje pa je, če bo japonska vlada lahko še dolgo izpolnjevala in kljubovala zahtevam konservativnih krogov, ker postaja finančni položaj države vsak dan težji. Danes je skrhiralo 5 največjih tokijskih bank, ki so razpolagale z glavnico 30 milijonov jenov, ter so morale zapreti svoje blagajne. V zadnjih časih je vlada priskočila tem bankam na pomoč s 100 milijon jenov, kljub temu pa niso zmogle navala vlagateljcev.

Vprašanje Podonavja

Madžarski zunanji minister odhjel v Rim

Budimpešta, 7. marca. Z. Suočili je zunanji minister Valko odpotoval v Rim, odkjer bo nadaljeval pot v Zenevo in Pariz. Cilj njegovega potovanja je, da se osebno informira o načrtu Tardieuja glede ustvaritve donavske gospodarske zveze. Valko se bo sestal z Mussolinijem, Grandijem, Tardieujem in drugimi državniki. Ves madžarski tisk pripisuje Valkovemu potovanju velik pomen in izraža nado, da, če bodo sodelovali pri tem tudi velesile, bo ustvaritev podonavskega bloka možna. Bivši zunanji minister Gustav Gratz je dal ob priliki neprilakovanega odhoda Valka izjavo, v kateri naglašava velik pomen tega potovanja in to, da se bo v najkrajšem času vršila mednarodna konferenca v Zenevi, kateri bodo prisostvovali vsi zunanji ministri podonavskih držav. Če bodo na konferenco prišli predstavniki male antante in Avstrije, je precej izgleda, da bodo priprave že ekom marca končane.

Budimpešta, 7. marca. Ig. V tujakih političnih krogih se smatra za verjetno, da bodo razen zunanjega ministra Valka potovali v Zenevo tudi informativnih razgovorov s Tardieujem tudi zastopniki male antante in Avstrije.

Budimpešta, 7. marca. Z. Finančni minister Šoranyi je dal interesantno izjavo, v kateri pravi, da je naraven predpogoj za zboljšanje finančne situacije v Madžarski, da se popravi trgovinska bilanca. V tej smeri so storjeni koraki, ki bodo prinesli dobre rezultate. Naglašava, da se finančna situacija v Madžarski ne bo mogla temeljito spremeniti in obrniti na bolje, dokler ne bo rešen evropski finančni problem. Ta problem se bo sigurno rešil, ker so končno vsi vodeči močje Evrope spoznali resen položaj, ki preti Evropi, in odločno delajo na izgraditvi gospodarske politike, ki bo zajela vso Evropo.

Zadnja Indija

Naši trgovski stiki z deželami Zadnje Indije.

Ljubljana, 7. marca.

Danes dopoldne je v Zbornici za TOI predaval g. ing. F. Lupša o možnostih naše trgovine z Zadnjo Indijo. Predavatelj je uvedel dr. L. Pless, zbornični tajnik.

Premalo smo dosedaj uvaževali izredno konsumno vrednost in gospodarsko ekonomski pomen direktnega stika z nekaterimi narodi daljnega Orijenta. Vzhodno azijski, več sto milijonski narodi nudijo velikansko trgovsko polje in lepe prilike za udejstvovanje dalekovidnih podjetij. Razumljivo je, da zelo mnoga inozemska podjetja izvajajo intenzivno reklamo za svoje pridobitke in izdelke ob vsaki dani priliki.

V tem pogledu je za nas v polstev prihajajoča dežela na daljnem vzhodu je pred vsem Siam. To je skrajno bogata, dobro organizirana kraljevina s svojo obranjeno samostojnostjo. Siam ima stalno valuto in aktivno trgov. bilanco. Konsumne zmoglosti so dobre. Pravna zaščita tujih interesov je hvalovredna. Uvozni predpisi so stalni in povsem za importno trgovino sprejemljivi.

Na podlagi pridobljenihkušenj v dobi 15 letnega delovanja v tej deželi, znanja jezika, običajev in navad lahko rečem, da je siamska želja po gospodarskih in trgovskih stikih hvalovredna napram realnim podjetjem evropskih držav, in sicer takih, ki nimajo teritorialnih in kolonizatorskih ambicij. Z leta 1925 je Siamska vabila na udeležbo Komercialne razstave v Bangkok, glavno mesto. Majhna Danska ima na daljnem vzhodu izborna organizirano trgovino. Na čelu vseh podjetij stoji velikopolezna East Asiatic Company, ki deluje z milijonskim kapitalom v prid svoje domovine. V Siamu je središče tega podjetja, od koder gredo vaji na vse strani čez Zadnjo Indijo tja do Kitajske. Danska, ki uživa pri vzhodnih Azijskih velike simpatije, ima na vseh važnih azijskih postojankah za svoje konzularne in komercialne zastopnike le take ljudi, ki so živeli desetletje med dotičnim azijskim ljudstvom.

Slično je razmerje glede trgovskih uspehov in rentabilnost koncesij Švedske, Norveške i. dr. na vzhodno azijskem ozemlju delujočih narodov.

Le v azijskih problemih dobro poučeni in kvalificirani zastopniki si znajo pridobiti zaupanje merodajnih faktorjev vzhodno azijskih tržišč.

Mnogi naši predmeti so na posameznih tržiščih Zadnje Indije, kakor tudi na Kitajskem poznani še iz predvojnega doba. Z vojno pa so se vse trgovske vezi poizgubile. Treba je, da jih zopet obnovimo.

Naše kvaliteto vino bo našlo med narodi daljnega vzhoda dobre odjemalce, ker verskih predpostavk glede alkoholnih pijač ta svet ne pozna, posebno v Zadnji Indiji, Sundaneških otokih in na Kitajskem se konsumira mnogo alkoholnih pijač najrazličnejših vrst (vino, angleški whiskey, dansko pivo, francoski konjak, rum itd.). Ljutomorsko in Ormoško vino vino sem pred svetovno vojno uvedel v Siam in je bilo čislano celo na siamskem kraljevem dvoru.

Ko sem bil pred vojno v službi siamske vlade ob neki priliki delegiran v Indijo, tedaj sem videl naša sveža jabolka (mosankarje) celo na trgu v Madrasu. Naše suhe slive so prišle kot danski ali italijanski predmet na trg daljnega Orijenta.

Danci so uvažali celo naš fižol v Siam. Naše kislo zelje z vložnimi hrenovkami je v konzervah prišlo na azijska tržišča po Nemcih.

Tudi naš sladkor v kockah je iz prejšnjih časov lamitaj poznan. Posebno čislani so bili nekdanji zherogovski tobaki, ki je izšel iz naših tovarn in je prišel na daljni vzhod pod različnimi imeni, tako kot egiptovski ali turški tobak ozir. cigarete.

Ne le za novo oživiljenje našega izvoza zgoraj navedenih produktov našega kmetijstva bi se bilo treba poboriti v deželah Zadnje Indije, ampak sploh za dobavo tržišč za našo suho in konservirano sadje vseh vrst, marmelade, konzervirano sočivo, mineralne vode (ki se dobe šele tu in tam za drag denar samo po azijskih lekarnah), sadne soka, likerje, čokoladne preparate, mlečne izdelke (surovo maslo, sir, mleko le kondenzirano) itd.

Osvojiti bi se dala prej ali slej tudi tržišča za markislatere industrijske predmete, kakor emajlirane posode, poznane kot dobro blago na mnogih azijskih tržiščih še iz predvojnega doba (papir) n. pr. koncepti in pisalni ter siamski ljudsko-šolski zvezki so bili pred vojno osobito produkt naših tvrdk (stroje za obrt in agrarstvo), navadna in primitivna pomožna orodja za obrt in agrarstvo) lopate, sekire, žage, kose, izdelke iz cinka, kemikalije, žveplo in njega preparati, izdelki mineralne rafinerije, keramične posode (Steingut) in druge.

Nemški predlog

Berlin, 7. marca. Ig. V političnih krogih se pričakuje, da se bodo že v najbližjem času začeli razgovori o pomoči za Avstrijo. Francoski predlog, katerega so v soboto izročili v soboto nemškemu državnemu tajniku Bülowu, sicer še nima konkretnih oblik, temveč je sestavljen v tej smeri, da naj bi jugovzhodne evropske države iskale izhoda najprej same, to je brez udeležbe velesil. Zato smatrajo v nemškem zunanjem uradu, da bi se morale najprej pogajati med seboj Češkoslovaška, Jugoslavija, Rumunija, Madžarska in Avstrija, da se bo morda sestala konferenca teh petih držav, na kateri bi se izdelali predlogi, katere bi izročili Zvezi narodov in velesilam, da se izrazijo o njih. Razlika med nemškim in francoskim predlogom se more orisati tako, da hoče Francija, naj bi samo teh pet držav stopilo v ožje gospodarske stike in ker same ne bi mogle premagati gospodarske krize radi enakosti svojega produkcijskega aparata in svojih prodajnih trgov, bi Francija v začetku predlagala kredite kot pomožno sredstvo. Nemčija pa hoče razvijati pomožna sredstva in gospodarstva samega na ta način, da se vsem tem državam olajšajo širši prodajni trgi s tem, da bi velike dežele konzuma, kakor Nemčija, Italija itd., odprele svoje trge jugovzhodnim evropskim državam s prednostnimi carinami za njihove produkte.

Pariz, 7. marca. AA. Na kongresu demokrasko-narodne stranke, ki šteje v parlamentu okoli 20 članov, je bila sprejeta resolucija, ki odobrava predlog francoske delegacije na splošni razorožitveni konferenci in predlog o ustanovitvi federacije podonavskih držav.

London, 7. marca. AA. »Times« poroča, da je bil britanski delegaciji v Zenevi izročen francoski memorandum o gospodarskem sodelovanju med podonavskimi državami.

reči, ki spadajo osobito k modernizaciji tropičnega poljedelstva in obrti.

Pred svetovno vojno je siamska armada dobivala vse usnjarske predmete: čevlje, sedla, jermenje iz naših, tedaj Avstriji pripadajočih tovarn. V tem pogledu bi se trebalo poboriti za to, da bi se pridobila nazaj minula zveza.

Upognjeno pohištvo naših tovarn je bilo pred vojno upeljano v Singapur, v Holandski Indiji tja do Kitajske, kamor je dospelo preko nemških ekspozitnih podjetij. Danes je to izročeno iz tega trga, ker na lica mesta ni nikogar, ki bi obnovil v interesu te domače industrije zgubljene zveze.

Siam, kakor tudi druge dežele Zadnje Indije in Sundaneških otokih so važni viri za dobavo kolonialnih produktov in surovin.

Glede na obstoječe razmere predlaga, da se naj predvsem ustanovi jugoslov. trgov. agencija v Bangkok, ki naj zajame tudi holandsko Indijo, Singapur itd. Agencijo naj vodi naš državljani.

Za železničarje

Belgrad, 7. marca. AA. Glede na vprašanje, ali imajo pisarniški dnevniciarji pravico do rednih prejemkov v tehle primerih: 1. kadar gredo delat strokovni izpit, 2. kadar gredo zaradi ureditve svojega položaja na zdravniški pregled, 3. kadar gredo na zdravniški pregled zaradi bolezni,

je generalna direkcija državnih železnic dala tole pojasnilo:

Ker se omenjeni trije primeri ne morejo tretirati kot neupravičen izostanek v zvezi s členom 177 zakona o državnem prometnem osebu, ker nameščena njegova oblast pošlje k izpitu in zdravniškemu pregledu, pripadajo pisarniškim dnevniciarjem v vseh treh omenjenih primerih redni prejemki.

Kinematografom!

Belgrad, 7. marca. AA. Vsi kinematografi v kraljevini, ki do danes še niso poslali svojega naslova državnim filmski centrali v Belgradu, se pozivajo, da to takoj store, da se jim pošljejo obrazci, predpisani po čl. 7. uredbi notranjega ministrstva z dne 5. marca 1932, po kateri bo vsak kino beležil predvajane filme, da se jim odmeri po zakonu določenih 10 odstotkov kulturnih filmov.

Poročilo Avale o dijaških demonstracijah v Zagrebu

Zagreb, 7. marca. AA. Včeraj ob 11.30 dopoldne je začela skupina študentov demonstrirati v drugem nadstropju zagrebske univerze ter je iz okna izobesila hrvaško zastavo. Ob tej priliki se je zbralo večje število študentov, protivnikov demonstrantov, ki so hoteli s silo prodrati v druga nadstropja ter obračunali z demonstranti. Z intervencijo policijskih oblasti je bil resen epopad med skupinami onemogočen. Potem, ko so se demonstranti odstranili z univerze, je protivniška skupina odšla v druga nadstropja ter izobesila državno zastavo, pri čemer je manifestirala za narodno edinstvo in Jugoslavijo. Za časa demonstracij je bil neki študent lažje ranjen. Na policijo je bilo prijavljenih 36 oseb, kolikor je bilo vseh demonstrantov. Od pripetljenih je bilo 14 oseb takoj izpuščenih, proti ostalim pa se vodi preiskava. Z dosedanjim preiskavo je dognano, da so demonstranti hoteli sprejeti resolucijo, uperjeno proti današnjemu režimu in francoski republiki. Ob 14. uri se je na univerzo vrnil mir.

Končni izid irskih volitev

Dublin, 7. marca. Z. Danes dopoldne je bil objavljen končni službeni rezultat volitev, ki so bile v Zadnji polovici februarja. Republikanska stranka de Valere je dobila 72 mandatov, to je 16 mandatov več kot pri zadnjih volitvah. Vlada stranka Gosgravea je izgubila 7 mandatov in šteje sedaj 56 poslancev. Delavska stranka, ki bo podpirala de Valero, je dobila 7 namesto 13 mandatov, kakor pri zadnjih volitvah. Ostalih 17 mandatov so dobile razne stranke in neodvisni. Republikanska stranka de Valere razpolaga sedaj skupno z 79 poslanci in ima torej absolutno večino 6 glasov. Brez dvoma bo v takih okoliščinah izvoljen za predsednika irske svobodne države de Valero, ki zahteva popoln odcep Irske od Anglije.

Seja skupščine

ČESTITKE PREZIDENTU MASARYKU

Belgrad, 7. marca. I. V narodni skupščini so se danes vršile velike manifestacije na čast predsednika češkoslovaške republike Tomaža G. Masaryku. Na predlog nekoga narodnega poslanca je bila poslana sledeča brzojavka predsedniku Masaryku:

»Prva jugoslovanska narodna skupščina čestita k 82. rojstnemu dnevu velikega voditelja junškega češkoslovaškega naroda in največjega slovanskega misleca ter branitelja miru in demokracije. Nj živi slavni prijatelji jugoslovanskega naroda predsednik Masaryk! Dr. Kumanudič.

Skupščina je pozdravila besedilo te brzojavke z dolgotrajnimi in burnimi ovacijami na naslov predsednika češkoslovaške republike Masaryka.

DEBATA O VOJNEM PRORAČUNU

Belgrad, 7. marca. I. Narodna skupščina je nadaljevala danes pretes proračunov posameznih ministrskih resorov. Včeraj je vojni minister čital svoj ekspozit in danes se je vršila o njegovem proračunu detaljna debata.

Prvi govornik je bil Ante Kovač, tajnik narodne skupščine, ki je takoj v začetku izjavil, da govori kot eden tistih Hrvatov, ki so imeli srečo, da so bili v jugoslovanskih dobrovoljskih legijah v srbski vojni, in kot eden tistih Hrvatov, ki so po vojni vedno navdušeno pozdravljali jugoslovansko vojsko, katero so smatrali za najboljšo garancijo miru na Balkanu in za najmočnejšo oporo naše državne integritete. Nato je govoril poslanec Kovač o proračunu vojnega ministrstva ter smatral, da je premajhen, kar se tiče naše mornarice in našega letalstva. Mi imamo, je rekel, mornarico 15.000 ton, toda prava operativna vrednost naše mornarice prekaša samo za nekoliko 5000 ton. Italija ima mornarico 600.000 ton, Grčija 400.000 ton itd. Po tem se že lahko vidi, da nismo mi v sorazmerju z mornaricami naših sosedov. Naposled je govoril o vprašanju dobrovoljcev ter o razdelitvi zemljišč udeležencem dobrovoljskih čet.

Za njim je govoril poslanec Jovan Dovezel-ski, ki je bil tudi dobrovoljski četnik. V svojem govoru je navajal velike žrtve, katere je naš narod prenašal v borbi za svojo svobodo in zedinjenje. Svoj govor je končal s istimi besedami, kakor njegov prednik Kovač, ter prosil vojnega ministra, naj ima zaupanje v jugoslovanske dobrovoljce.

Kot zadnji je govoril dr. Grga Angelinović, ki je izjavil, da bo glasoval za vojni proračun. V svojem govoru je podčrpal tradicije bivše srbske vojske in njene neminljive zasluge za našo svobodo in naše zedinjenje. Nato je izjavil, da je prepričan, da bodo tudi ostali poslanci, ki so načelno glasovali proti proračunu, sedaj v posebnem glasovanju oddali svoj glas za proračun vojnega ministrstva. Končno je izjavil, da je proračun za našo mornarico zelo majhen. Proračun vojnega ministrstva je bil nato soglasno sprejet od narodne skupščine.

Na vrsto je prišel

PRORAČUN GRADBENEGA MINISTRSTVA

Společito je gradbeni minister dr. Preka podal obširen ekspozit o proračunu svojega resora. V začetku svojega govora je podčrpal, da se je tudi v njegovem resoru vodil račun o gospodarskih razmerah v naši državi, ki so posledica gospodarske krize vsega sveta. Na drugi strani pa so se gledalo tudi na gradbene potrebe naše države. Minister je nadaljeval: Predlog proračuna gradbenega ministrstva predstavlja minimum naših potreb za vzdrževanje vseh gradbenih objektov v naši državi. Vse investicije smo morali črtati. Zaradi

tega danes nimamo možnosti, da predložimo narodni skupščini obširen gradbeni program, ki je bil izdelan v ministrstvu, ker bi ta program za svojo uresničitev zahteval mnogo večje finančne žrtve, kakor so tiste, katere je sprejel finančni odbor narodne skupščine. Prosim bomo morali za sredstva za zboljšanje naših cest in za njihovo prilagoditev za uporabo modernih prometnih sredstev. Naše komunikacije so še dosti primitivne in vi sami veste, da je od dobrih prometnih cest odvisen napredek vsakega naroda. Pri nas ni aktualno samo vprašanje cest, mi imamo še velike površine površine, ki jih je potrebno popraviti, da se izboljša hidrotehnična dela, da bi se te površine spremenile v plodna in žitorna polja. Toda za vsa ta dela nam je potrebno, in sicer v najkrajšem času, dolgoročno posojilo.

Za ministrov dr. Preko je govoril poslanec Vojko Kuriovič, ki smatra, da je reduciranje proračuna gradbenega ministrstva ravno v sedanjem času naravnost nepojmljivo. Ravno zato, ker preživljamo težko gospodarsko krizo, bi moralo gradbeno ministrstvo razpolagati z večjim proračunom kakor lansko leto. Proračun je bil zmanjšan za 40 odstotkov. S tem denarjem bi gradbeno ministrstvo lahko dalo iniciativo za graditev cest in drugih prometnih sredstev ter dalo tudi s tem priliko, da se zaposlijo delavci, ki danes nimajo kruha.

Za njim je govoril Peter Ivančević, ki je razlagal obširen program melioracijskih del, ki se vršijo v zetski banovini, ter izjavil, da bi pasivnost tega kralja popolnoma izgnila, če bi bila ta dela enkrat dovršena.

Poslanec Albin Koman je zahteval, da se kuluk v Sloveniji ukine in da se regulira Sava.

Govorilo je še par govornikov, ki so vsi predlagali, da se rešijo vprašanja, ki se predvsem tičejo njihovih lokalnih interesov.

Nato je debata prešla na glasovanje ter je bil proračun gradbenega ministrstva soglasno sprejet.

Venizelos misli odstopiti

Atene, 7. marca. Ig. Venizelos misli na to, da bi odstopil, če se ne realizira posojilo in pol milijona funtov sterlingov, ki jih je obljubil finančni odbor Zveze narodov. Uvedel bi zopet proporcionalno volivno pravico in razpisal nove volitve, katerim bi sledil petletni moratorij za inozemske obveznosti, v notranjosti pa bi zahteval največje štedenje. »Hestia« poroča iz Pariza, da stavlja Tardieu kot pogoj za francosko posojilo, da pride do balkanske federacije, dočim Anglija ne stavlja nobenih pogojev.

Clam-Martinic umrl

Dunaj, 7. marca. Z. Danes je umrl Henrik grof Clam-Martinic v 70. letu svojega življenja na svojem posestvu v Clamu v gornji Avstriji. Grof Clam-Martinic je bil zadnji ministrski predsednik bivše avstro-ogrške monarhije in za časa vojne guverner na Cetinju.

Atentat v cerhvi

New York, 7. marca. Ig. V cerkvi kolonije v Miraflores je včeraj dopoldne med mašo z revol. verjem napadel neki politični nsprotnik predsednika republike Peru Cerra in ga lahko ranil. Atentator se je trdovratno branil in hudo ranil še tri druge osebe, preden so ga prijeli. Policija je morala potem atentatorja celo zasčititi pred množico, ki ga je hotela linčati.

Zadnja poročila:

Prva odkrita beseda v ZN

Zeneva, 7. marca. Ig. Na plenarni seji Zveze narodov so razpravljali o dogodkih v vzhodni Aziji ter je romunski delegat Titulescu omenil, da je edino vprašanje, ki ga naj reši plenum, to, ali Zveza narodov sploh obstoji ali ne obstoji. O azijskem vprašanju samem se ni moglo soditi, če pa Zveza narodov velikih svojih načel ne proče popolnoma jasno, na katerih je zgrajen pakt Zveze narodov in moderno mednarodno življenje, potem ni samo prenehala eksistirati Zveza narodov, temveč v obeh svojih ohih, ki so do sedaj verovali vanjo, se mora zdeli vse njeno dosedanje delovanje kot prevara. Titulescu se strinja s tem, da se vrši preiskava po čl. 15 potom omejenega odbora, vztraja pa pri tem, da mora plenum sam vzeiti v roke celo vprašanje in že sedaj postaviti načela, ki morajo voditi bodoče postopanje Zveze narodov. Najprej morajo prenehati sovražnosti, za kar že obstoji slovesno pred Zvezo narodov sklenjena pogodba, potem pa se mora čimprej skleniti vojaško premirje brez političnih pogojev. Titulescu vztraja pri tem, da je potreben enoten zakon za vse članice Zveze narodov brez ozira na njihov geografski položaj. — Njegov govor je napravil ogromen vtis, ker je bila formulacija njegovih zahtev mnogo ostrejša, kakor nedeljski govor dr. Beneša.

Po njegovem govoru je predsednik Hyman v kratkem govoru sporočil Briandovo smrt, katerega je omenil kot čudovito vtelesenje mirovne ideje in zbližanja narodov med seboj, obenem pa kot najslavnejšo osebnost Francije. Odgovoril je Paul Boncour in naglašal, da se je pripetil ta tragični slučaj baš v trenutku, ko je Zveza narodov še vedno zaposlena z reševanjem one življenjske naloge, kateri je služil Briand do zadnjega diha. Nato je bila v znak žalosti seja prekinjena za četr ure.

Dalje je govoril poljski zunanji minister Zaleski, ki se je izrazil slično kakor oba tovariša iz male antante, naglašal pa je bolj posredovalno vlogo, ki jo ima Zveza narodov.

Angleški zunanji minister John Simon je izrazil željo, da bi se debata razvila v tej smeri, da se potrdijo načela Zveze narodov in da si nobena država, če ima še take upravičene zahteve, ne sme sama delati pravice. Slično so se izrazili tudi italijanski delegat Rosso, nemški delegat in francoski delegat Paul Boncour.

Za Briandom žaluje vsa Evropa

Praga, 7. marca. Ig. Vest o Briandovi smrti je pretresla Prago zelo globoko, ker spada Briand med najintimnejše prijatelje češkoslovaških državljanov. Minister Krofta, ki zastopa zunanega ministra dr. Beneša, je rekel med drugim: Z Briandom smo izgubili enega svojih najboljših prijateljev. Briandovo sodelovanje z dr. Benešem je bilo v vseh ozihrh edinstveno. Briandov zgodovinski pomen za nas ni toliko v njegovem delovanju med vojno, temveč v njegovem delovanju po vojni. Sprava z bivšimi sovražniki je bil njegov glavni program, kateremu je služil do zadnjega. Oficiozna »Prager Presse« piše: Briand je dosegel največje, kar more v teh dnevih desoči politik. On ni bil samo avtoriteta, on je bil ljubljenec Evrope. Za nas Čehe je bil Briand več kot prijatelj. Tu ga bomo obžalovali ravno tako, kakor v njegovi lastni domovini.

Zeneva, 7. marca. Ig. Predsednik razorožitvene konferenca Henderson je ob Briandovi smrti izdal okrožnico, v kateri opisuje smrt velikega francoskega državnika kot največjo izgubo za veliko stvar, kateri je služil. Pogreba se bo udeležil generalni tajnik Zveze narodov, več visokih uradnikov in skora vsi francoski uradniki v Zvezi narodov. Verjetno je, da se bodo udeležili pogrebni svečanosti tudi predsednik razorožitvene konferenca Henderson in več drugih delegatov konferenca. Na dan pogreba bodo ustavili vse delovanje Zveze narodov.

Pariz, 7. marca. Ig. Francoska vlada je sklenila, da se vrši Briandov pogreb na državno stroške. Množice, ki so se vedno zbirale pred Briandovim stanovanjem, so zvedele o smrti šele takrat, ko se je pripeljal predsednik republike Doumer. Pokojnik leži v svoji skromni postelji. Že v prvih popoldanskih urah so defilirali pred truplom vsi francoski ministri in politiki vseh strank. Prišli so tudi člani diplomatskega zbora. Pariški listi vseh strank objavljajo o.pokojniku velike posmrtnice. Vsi drugi dogodki so radi smrti ostali v ozadju.

Briandov pogreb

Pariz, 7. marca. Ig. Ministrski svet je sklenil, da bo pogreb Brianda v soboto popoldne ob 2 na državne stroške. Truplo Brianda bodo po balzamiranju prepeljali na Quai d'Orsay, kjer se bo moglo tudi občinstvo posloviti od velikega mrtveca. Poslovilni govor bo imel zunanji minister Tardieu, ukar bodo pred kredo defilirali člani parlamenta, diplomatskega zbora, uradniki, garnizija in pariško prebivalstvo. Pokopati ga bodo začasno na pokopališču Passy, pozneje pa ga bodo prepeljali po želji pokojnika v Cherelle. Tardieu bo šele jutri večer odšel na Zenevo. Jutri bo v poslanski zbornici žalna seja, na kateri bo imel žalni govor Tardieu sam.

Podpis ital-madžarske konvencije

Rim, 7. marca. Ig. V Rimu je bila podpisana italijansko-madžarska konvencija, ki je slična pred kratkim podpisani italijansko-avstrijski konvenciji. Nova konvencija predvideva, da se uskladi skupen svet za železniške tarife in da se sklene o nadaljnjem olajšave v tranzitnem prometu.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: Zaprta.
Opera: »Medea«, »Maska rdeče smrti«, »Don-
din v vicahe«, Red B.
Kino Kodljevo: Ob 8 zvečer zvočni film
»Sin belih planin«.
Nočno službo imajo lekarne: mr. Bahovec,
Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra c. 78 in
mr. Hočevar, Celovška c. 34 (Lj. VII).

● **Brezposelni imajo zopet zaslužek.** Sneg, ki je padel v nedeljo in včeraj, je zopet prinesel kruha mnogim brezposelnim. Sneg so pričeli ki-
dajati včeraj jutraj ob 5. Tedaj je mestno cestno
nadzorstvo najelo 150 brezposelnih delavcev, ki
so že čakali pred vratmi cestnega nadzorstva.
Dolje je včeraj kidalo sneg še 150 stalnih mest-
nih delavcev poleg 50 sezonskih, nekaj brezposel-
nih delavcev pa je cestno nadzorstvo najelo še ob
1 popoldne. Z razliko od prejšnjega snega niso
orali, ne po mestu in ne po periferiji, kjer bi bilo
to vendarle potrebno. Le Siska je bila tako sre-
na, da so ji zorali ceste in ulice. Sneg odvažajo 12
parov mestnih konj in 10 najetih. Sneg je sedaj
zelo vlažen in mnogo težji, kakor prejšnji ter se
naglo tlači, tako da so bolj prometne ljubljanske
ulice sedaj polne brozge, v kolikor niso očiščene.
Velike težave je novi sneg povzročil tudi tram-
vajskemu prometu. Snežni plugi so že v nedeljo
jutraj nepretrgoma orali, dalje vso nedeljo, vso
noč na ponedeljek in tudi včeraj čez dan. Koder
vozi tramvajska proga, so bile ceste torej na ta
način zorane, seveda le ob prosti.

● **Karitativno predavanje.** Četrto izmed pre-
davanj, ki jih prireja Karitativna zveza, bo dan-
es (torek) v beli dvorani hotela Union ob 8 zve-
čer. Predaval bo dr. Anton Breclji o »Caritas in
zakonu«. Iskreno vabimo vse prijatelje dobrodel-
nega gibanja, da se udeležijo predavanja v tako
častnem številu, kakor dosedanjih. Vstopnine za
predavanje ni.

● **Zikovei,** ki so koncertirali preje pod naslo-
vom »Zika kvarteta«, koncertirajo danes na željo
oficijelnih češkoslovških krogov pod imenom
»Prški kvartet«. Kot »Prški kvartet« so v posled-
njem času prepotovali celo Nemčijo, Anglesko in
Irsko; samo na Angleskem so imeli 8 koncertov
z izvrstnimi prilikami. Dobili so nova vabila in se
v oktobru ponovno vrnejo na Anglesko. Angleski
kritiki se o Prškem kvartetu tako pohvalno izra-
žajo kakor skoraj o nobenem drugem. Zadnji dve
leti je bila njihova glavna koncertna pot po Švici,
Nizozemskem in Španiji. Oktobra obiščejo poleg
Anglije Švedsko in Norveško. Na ljubljanskem
koncertu v ponedeljek, dne 14. t. m., izvajajo Mo-
zarta, Martina in Borodina. Predprodaja vstopnic
v Matični knjigarni.

● **Združenje jugoslov. inženjerjev in arhitek-
tov** — sekeja Ljubljana naznanja, da se bo vršil
XIII. redni občni zbor v soboto, 12. marca ob pol
8 zvečer v lastnem lokalu na Kongresnem trgu I-II
(poslopje Kazine).

● **Družabni večer Trgovskega društva »Mer-
kur» za Slovenijo v Ljubljani** bo v četrtek, dne
10. marca t. l. ob pol 9 zvečer v restavraciji »Zve-
zda« v Ljubljani. Na tem večeru bo predaval vse-
učeljski profesor g. dr. Milan Vidmar in sicer o
predmetu »Problem elektrifikacije v Dravski ba-
novini«. Znameniti strokovnjak je posebno pokli-
can izpregovoriti o tem vprašanju, ki je za našo
banovino dalekosežne gospodarske važnosti. Aktu-
alno predavanje vzbuja splošno pozornost. Gostje
so dobrodošli. Vstop brezplačen.

● **IX. delavski prosvetni večer, ki ga priredi
»Zarja«** s sodelovanjem pevskega zbora in orke-
stra »Grafike« in okteta »Ljubljanskega zvona«,
obsega naslednji spored: 1. Srečo Kosovel: »Eks-
taza smrti«, recitira Boris Božič. 2. Tone Čufar:
»Za nas«, govorniki zbor, nastudiral Ferdo Delak.
3. a) Trojani: Vriskaajoči zvoki, overtura; b) Tro-
jan: Ti si moj sen, pesem; c) Pozdrav, koračnica;
igra godba »Zarja« pod vodstvom kapelnika Fr.
Dolinarija. 4. a) P. Jereb: Pisemce; b) Jos. Marin-
kovič: Na Adrij; c) Fr. Marolt: Oj ta vojaški bo-
ben; poje pevski zbor »Grafika« pod vodstvom
prof. Adolfa Gröbminga. 5. Beethoven: Žalna ko-
račnica, pleše umetniška plesalka Katja Delakova,
pri klavirju Pia Menardijeva. 6. Berot: Sune di
balet, fantazija, violina solo, igra Zarko Zajc, pri
klavirju s. Fink. 7. Tone Seliskar: Sedmorjenci,
recitira Ferdo Delak. 8. Musorgski: Gopak, ruski
ples, pleše umetniška plesalka Katja Delakova, pri
klavirju Pia Menardijeva. — 9. Predavanje o »Ra-
cionalizaciji«. 10. a) C. E. Bach: Prebujenje po-
mladi, romanca; b) N. Moret: Hiawatha, intermez-
zo; c) Fušik: Atila, koračnica; igra orkester »Gra-
fika«; d) Tirolski ples: Stara mamica; e) Čahoun-
marš, koračnica; igra domači kvartet »Grafika«.
11. a) Dr. Ipavice: Slovo od doma; b) O. Dev: Tre-
ba ni; c) dr. A. Schwab: Oj dekle, kaj si tak ža-
lostno; poje oktet »Ljubljanskega zvona«. 12. Hu-
moriistična razprava »O avtomobilu«. 13. Nastop
malega »jazzbanda« s klavirjem; igra Zorko in
Vojka Prelovec; štiri točke. 14. Čajkovski: Pesem
škrjančca, klavir solo, igra Vojka Prelovec. —
Večer bo pester in lep. Vstopnine ni. Programi
stanejo 2 Din komad.

● **Združenje rezervnih oficirjev in bojev-
nikov, pododbor Ljubljana,** vabi včlanjene in ne-
včlanjene rez. oficirje na prijateljski sestanek dne
10. t. m. ob 20 v restavraciji »Zvezda«. Dnevni
red: razgovor o običnem zboru. Nadalje vabi vča-
ljene in nevčlanjene rez. oficirje na svoj letni
občni zbor, ki bo 14. t. m. ob 20 v društveni sobi
v Kazini II. nadst. Istotam je ob uradnih urah
vsak torek in petek ob 18 do 19 vsakemu rez.
oficirju, ki se legitimira, na razpolago zelo važna
poveljiva naredba gosp. ministra vojske in mor-
narice. — (3155)

● **Redni občni zbor »Dijaškega podpornega
društva** se bo vršil v ponedeljek, 14. t. m. ob 14
v dvorani Akademskega doma, Miklošičeva 5, s
sledenim dnevnim redom: a) čitanje zapisnika,
b) poročila odbornikov, c) poročila revizorjev,
d) sprememba pravil, e) volitve novega odbora,
f) slučajnosti.

● **Interna produkcija gojencev drž. conserva-
torija** bo v petek, dne 11. t. m. ob 6 pop. v Fil-
harmonični dvorani. Nastopijo gojenci: Zliza Peter,
Gnus Mira, Jug Majda, Fatur Ante, Lapajne He-
lena, Mahkota Manica, Arčon Arnold, Hrašovec
Silva, Drmota Anton, Piančki Zoran in Ruch
Branko. To so gojenci klavirskega, solopevskega,
instrumentalnega oddelka in operne škole. Vstop
prost, začetek točno ob 6 pop. K obilnemu posetu
vabi starše in prijatelje ravnateljstvo.

● **Popravek.** Z ozirom na včerajšnjo notico v
»Ponedeljskem Slovincu« o Angeli Kralji, ki je v
dušni zmedenosti skočila skozi okno, prosimo, da
resnici na ljubo popravite, da ji ni bilo odpoveda-
no ne stanovanje ne služba. — Krajevni šolski od-
bor pri Sv. Petru.

● **Pevski zbor Glasbene Matice.** Drevi ob 20
važna vaja vsega mešanega zbora.

● **Klub elektroinženjerjev UJIA** ima izredni
sestanek v torek, dne 8. marca ob 20 v lokalu
Združenja, kongresni trg (Zvezda).

● **Konj brenil delavca v prsa.** Že dne 2. t. m.
je brenil konj v prsa 45letnega delavca Antona
Korošca z Vlača 46 in ga nevarno ranil. Korošec
pa je prišel v bolnišnico šele včeraj. — V Mo-
stah, v Prešernovi ulici 24, je padla šipa iz vrat
in ranila ženo uradnika Meo Herkov ter jo ranila
na levi roki. — 30letni steklar Josip Obermajer
iz Hrastnika 60 je na cesti padel in si zlomil desno
nogo.

● **Javna dražba zarubljenih predmetov** bo
dne 12. t. m. ob 9 popoldne dalje v skladišču na
II. dvorišču poslopja Mestni trg št. 2. Več na okli-
cih, ki so nabiti na mestni deski.

● **Bluze, damsko perilo, rokavice, nogavice**
in torbice, ima najnovejšo krasno izbiro: Šterk
nasl. Karničnik, Stari trg 18.

Ljubljanska drama: Milošević: Jubilej

»Jubilej« g. Mončila Miloševića, ki smo ga
6. t. m. videli tudi na ljubljanskem odru, je naše
občinstvo sprejelo z ljubeznivo vlnudnostjo do na-
vožnega pisatelja in se je tudi s precejšnjim ve-
seljem zabavalo s predmetom igre. Današnjemu
občinstvu zares še najbolj ustrežajo s satiro, saj
išče zadovoljenja v vsakršni kritiki javnih razmer
in noče biti prav nič ambiciozno glede umetnosti.
Že parodija mu zadostuje. To dejstvo pač označuje
duševno razpoloženje današnjega človeka in ni še
merilo za pisatelja niti za občinstvo ne more biti,
ker so vzroki docela drugod.

Z »Jubilejem« g. Miloševića pa je vendarle
še druga zadeva. Če bi sklepali samo o človeku,
ki je razgrnil pred nami krotko družabno satiro
o praznovanju jubilejev in skušal to satiro etično
nekoliko poglobiti in je pri tem dregnil celo v
javno brezbrzičnost in otopenost, bi dejali, da je ta
avtor najboljši človek. Njegov namen je, povedati
resnico in sicer tako, da je tudi za osebe v igri
prav. Dobrosrčni avtor namreč z jubilejem ni rešil
svojemu junaku Alekseju Petroviču samo hiše in
ga obvaroval pred polonom, ampak nam je v svo-
jem junaku ustvaril prav tako tenkočutnega člo-
veka, kakor je on sam. Isti junak, ki se je bil
nazadnje docela uživel v ulogu jubilanta in nam
odkril toliko smešne nečimurnosti, kolikor je tiči
tudi v takih žrtvah javne službe, se nazadnje zave,
da je žrtev razmer in človeške brezsrčnosti, izgubi
ravnotežje in zdviga nad savičelji in odgovornimi
krivci. Ali se je spomnil junak ali avtor, da je tre-
ba to storiti? Načelnost je to storila. To pa je bilo
napačno, zakaj avtor, ki je hotel biti na vse strani
uslužen in pozitiven, je pozabil na občinstvo. Igra
nam dramo, satiro in burko, uporablja najhujše
efekte, junak se hoče pred nami celo ustreliti,
samokres si nastavi že na sence — nato nam začne
oblikovno prav nezanimivo burko, skoraj brez
vsake ambicije — in nazadnje, ko je prignil bur-
ko do konca, nam zagreni veselje s polblaznimi
izpadi svojega junaka, vendar spet tako, da ob-
činstvo za odrom in tudi ono v gledališču s pre-
cejšnjo gotovostjo lahko upa, da se Alekseju Pe-
troviču živi pomire in da bo odslej še bolj vestno
delal v uradu in ostal ne samo dober uradnik, od-
likovan in češčen, ampak tudi korekten lični po-
sestnik. Človekoljubje in resničoljubnost, ob sta
prišla na svoje, gledavec pa se taki vsestranosti
nazadnje upre.

Umetnost ni prišla na svoje, — zakaj v delu
ni dramatične elementarnosti, reda in doslednosti.
Dramski okvir komedije, v katerega je avtor po-
ložil največ tehtnosti in lastne tvornosti, zaradi
svoje teže vleče delo drugam, kakor je potreba
in celota se zdi kakor izvoljena. Ker je celota
organsko neenotna, je zato tudi stilno zlomljena.
Komedijske jubileje se je jubilej sam z vsemi
nabranimi motivi in domisleki je pravi razred-
čeni realizem, a v trenutku, ko se utrja s stene
venec, se začne koncentrirana teatralna patolo-
gija, ki vzbudi v nas neugodne občutke, kakor smo
jih imeli kmalu v začetku igre. Menjavanje mo-
tivov in stila nas dirne namreč že takoj v za-
četku. Najprej imamo razgovor obeh zakonskih
žena, Petrovičeve in Vukeličeve, in zato se pri-
pravimo na ljubezumno komedijo v načinu Nuš-
čevih šal, kar se začne drama, ki grozi z revol-
verjem; ta drama se ne sme zgoditi, ker prič-
kujemo še komedije, zato pride prav gogoljansko
pripovedovanje Danilovo o jubileju. Ta jubilej se
godi natančno tako, kakor že vemo, ne vemo,
od kje, tipi so sicer dobro nabrani, a niti enemu
se nič ne ponesreči, niti nas ne preseneti kaka
črta njihovega značaja. Gogolj od blizu gleda preko
Nušča, vidi, da se je že zelo populariziral in da
niti ni več on, ampak da ga še vedno posnemajo,
le da brez ambicije. Nova je mlada zakonska dvo-
jica brez otrok, oba neumoma prireditelja jubileja
Danilo in Anđa, a pisatelj je utemeljil, da nista
človeka, ki bi se otrok morda branila. Morda se
noben tak jubilej več ne posreči in »Pobedo«
utegnejo zapečatiti. Najboljše avtorjevo delo so
brez dvoma razgovori častilec ob jubileju; tedaj
iz drame dahne nekoliko prostornine, ki jo sicer
tako zelo pogrešamo.

Delo je uprizoril g. prof. O. Šest. Režiser je
z velikim poudarkom izdelal začetne in končne
prizore, da bi našel komediji močno etično ozadje.
Poudarek pa se mi zdi tako hud, da ubije komedijo.
Sicer je težka naloga, v pravo formo urediti
nasprotujoče si elemente, saj prava nikdar ne more
biti. Zares je bilo v delu zelo veliko truda, a
uspeha mnogo manj. Prav posrečil se je slavnostni
del III. dejanja in je dosegel uspeh. G. Gregorin
se je mnogo boril za podobo Petroviča, a jasno ga
nam ni pokazal, prepričati nas ni mogel, da bi
z zunanjimi efekti podal moža »goloba in ljudo-
žrca«; podal nam je le do konca utrjenega in
obupanega človeka, ki nazadnje skoraj polblazni,
celotna podoba pa ni bila prepričevalna. Pač pa je
ga. Juvanova s svojo izkušnostjo podala resnično
ženo, prav tako gdč. Slavčeva igrala hčer Je-
leno s temperamentom in prisrčnostjo. G. Cesar
je z junaško podjetnostjo igral Danila in ga uspeš-
no slopljeval do konca in proti koncu se je bil
tudi gdč. Gabrijeličeva, dočim je bila v prvem
dejanju precej nemogoča. Izrazite podobe so izobil-
kovale še g. Železnik kot tajnik »Pobede«, g. Po-
tokar kot podpolkovnik v p. zlasti g. Lipah, tudi
g. Drenovec kot načelnik v ministru, g. Daneš,
Plut in Skrbinec. Iz vse celote se je odlikoval
g. Kralj kot upravnik osnovne šole, dovršen je bil
po značilni maski in po svoji izraziti igri.

Čeprav moremo šteti to predstavo samo na
sebi k povprečnim dogodkom v našem gledališču,
bo občinstvo iz razlogov, ki sem jih navedel, našlo
v dobrodušni dobrohotni igri dovolj zabave.

F. K.

Dirka dveh vpreženih konj v prepad

Maribor, 7. marca.

Od Sv. Primoža na Pohorju nam poročajo o
nesreči, ki se je te dni pripetila na pohorskih pla-
ninah. Žrtev te nesreče je postal par lepih in mla-
dih konj posestnika in lesnega trgovca Lobenweina
iz Vuzenice. Na pohorskih planinah je sedaj iz-
redno živahno. Vse spravila plohe in drva v do-
lino, ker gre po zasneženih in zamrzlih potih mno-
go lažje in hitreje, kakor poleti.

V primorske planine se je napotil po plohe s
parom konj hlapec omenjenega lesnega trgovca.
Na ozki in silno strmi poti malo nad Mršakom v
St. Janskem vrhu je prišlo do nesreče. Eden konj
je stopil s steze na strmino ter zdramil. Potegnil je

pri tem še svojega druga. Sani in vse skupaj je zdr-
čalo, prekopicavajoč se v klobčiču živalskih teles,
jermenja in delov sani kakor lavina v globino. Na
hudi strmini, ki je sicer njiva in senožeet, niso našli
konji nikjer opore, ki bi jih zadržala ter so se va-
lili tako kakih 200 m globoko do ravnine, kjer je
obležalo vse na kupu. Kakor onemel je gledal hla-
pec za svojimi živalmi, nato pa odhitel na pomoč;
pa ni bilo kaj pomagati. Konja, oba lepe in mlade
živali, sta ležala s strtimi udi in kostmi mrtva pod
ostanki razbitih sani.

Lastnik trpi občutno škodo. Nesreča je dokaz
nevarnega dela, katerega vso zimo vsrjšjo naši
Pohorci.

St. 8.

Ljubljana, 8. marca.

Spoštovani inserenti!

V kratkem boste imeli priliko,
prepričati se, da so minulo nedeljo
»Slovenčevci« bralci z nenavadno
pozornostjo prebirali Vaše inserate
in se pogovarjali o tem, katerih 5
inseratov je najučinkovitejših.

Za tri tisočake gre poleg 70 dru-
gih nagrad! Zato bo do 150.000 »Slo-
venčevci« bralcev z nenavadno po-
zornostjo prebiralo Vaše inserate
tudi še v dneh 9. in 13. marca.
Izplača se, da oni inserenti, ki do-
slej še niste poslali »Slovincu« svo-
jih oglasov, storite to za 9. in
13. marca! V smislu razpisa nagrad
— po katerem morajo biti inserati
za nagrade objavljeni v dneh 6., 9.
in 13. marca — ne pridejo Vaši in-
serati povsod za glasovanje, ven-
dar jim je zagotovljen prav tak
uspeh! Zanj jamči že visoka na-
klada, ki je znašala v nedeljo 31.000
izvodov!

Višino »Slovenčevce« naklade na-
zorno predstavljajo te številke: Če
bi razvrstili pole »Slovenčevce« na-
klade v ravno črto, bi znašala dol-
žina tega papirnatega traka skupaj
z »Ilustriranim Slovincem« 120 ki-
lometrov in 590 m. To ustreza da-
ljšavi od Ljubljane pa približno do
Zagreba! Od papirnatega traka po-
krita površina znaša 59.368 kvadrat-
nih metrov, dočim zavzemajo tiska-
ne strani površino 118.736 kvadrat-
nih metrov!

Pomnite, kaj pravi Casson:
»Kdor ne inserira, je mutast!« In
Taylor Barnum: »Inserati so samo
tedaj brezuspešni, če jih neredno
objavljate!«

Vaš

Eden

izmed sto tisoč odjemalcev.

Jutri v sredo drugi dan tekmovalja!

Maribor

□ Maribor proslavlja Masarykovo 82letnico.
Jugos. češkoslovska liga v Mariboru bo prosla-
vila 82letnico predsednika češkoslovske repu-
blike Masaryka v sredo, dne 9. marca ob 20 v dvo-
rani hotela Orel. Na sporedu proslave je slavnostni
govor, Masarykov govor na gramofonskih ploščah,
nastop orkestra, ki igra overture iz čeških oper,
občni zbor JČ Lige in družabni večer.

□ **Funkcionarji Kmetijske ekspozitne zadru-
ge** na svobodo. Včeraj je prevzel novimenovalni ko-
misar Kmetijske ekspozitne zadruge, okrajni pod-
načelnik dr. Vrežar od okrožnega sodišča poslovne
knjige od zadruge. Ob 6 zvečer pa so bili izpuščeni
iz preiskovalnega zapora doslej zaprti funkcionarji
zadruge Kristofčič, Zunkovič in Kenda.

□ **Dve krstni predstavi slovenskih izvirnih del**
se nam obetajo v kratkem v mariborskem gledali-
šču. To sta drama mariborskega književnika Šilaha
»Kaverna« in komična opera tržaškega skladatelja
Sancina »Casanova«; besedilo poslednjega dela je
napisal pesnik Sirok.

□ **Opasna nezgoda v tvornici.** Včeraj dopol-
dne se je pripetila v Hutterjevi tekstilni tovarni
nezgoda, ki je k sreči za prizadete potekla precej
povoljno. V oddelku tovarne, kjer se nahajajo tako
zvani kalander za osmojevanje platna in ki se kuri
z mešanico plina in zraka je radi novega gorilnika
plin deloma zgoreval ter je uhajal v zrak. Ker
pa je mešanica plina in zraka brez duha, ni nihče
opazil nevarnosti, dokler ni postalo vsem 15 de-
lavkam, ki so v tem prostoru zaposlene, slabo.
Štiri od teh in sicer 19letna Angela Stanež, 23let-
na Ana Cokan, 32letna Ana Ferik in 30letna Fani
Pungerl, ki so se nahajale v neposredni bližini
stroja, so bile najbolj prizadete ter so se skoro on-
evesile. Takrat šele so opazili pretečo nevarnost,
naglo izpraznili ogroženi prostor ter pozvali re-
šilno postajo, ki je zastrupljene štiri delavke pre-
peljala v bolnišnico. Njihovo stanje ni nevarno ter
so bile še tekom včerajšnjega dne izpuščene.

□ **Neznano kam izginili.** Družina Jakin v Me-
sarski ulici 5 je prijavila policiji, da je že dne
2. marca neznano kam odšel iz stanovanja 13letni
učenec mešanske šole Anton Trob, doma od Sv.
Jurija ob Pesnici. Prvotno so mislili, da se je na-
potil domov, toda od tam je prišlo poročilo, da
ga ni. Morda se je dogodila kakšna nesreča, mo-
goče je pa tudi, da se dečko potepa okrog. Dečko-
va mati Ida Trop od Sv. Jurija ob Pesnici prosi,
da bi jo ljudje, katerim bi bilo o dečku kaj zna-
nega, obvestili. Deček je srednje postave ter okrog-
lega, rdečega obraza. Obločen je bil v kratke eja-
gaste hlače in ponošen suknič, pokrit pa je bil
z modro čepico.

□ **Usoda zagonetnega najdenčka** v spovednici
franciškanske cerkve, o katerem smo včeraj v »Po-
nedeljskem Slovincu« obširno poročali, je še danes
predmet živahnih govoric. Skrivnostne matere, ki
se je, kakor navaja v svojem poslovnem pismu,
tako težko ločila od svojega otroka, še niso izle-
dili. Verjetno je, da služki kje izven Slovenije ter
je po odhodu iz Maribora pustila svoje dete na
oskrbo usmiljenih ljudi. Dojenčka so oddali v Mla-
dinski dom, za materjo pa oblasti poizvedujejo ter
bodo dobile morda podatke od Sv. Lovrenca na
Pohorju, kjer je bil po navedbi v priloženem pismu
otrok rojen.

Kulturni obzornik

KOMORNI KONCERT KONSERVATORISTOV

V petek, dne 4. t. m. je bil v Filharmoniji ko-
morni koncert konservatoristov, neke vrste pro-
dukcija boljših goslačev višjih letnikov, ki jih prof.
Šlais vadi v komorni glasbi.

Pri nas zelo rabimo pošten kvartet, ki bi za-
mašil lahko marsikatero luknjo v koncertni sezoni.
Zato je to delo konservatorija in prof. Šlaisa toplo
pozdraviti, zakaj, kdo ve, ali ni v njem nekaj in-
iclativno za bodoči slovenski godalni kvartet?

Prva na sporedu je bila Stamitzova Sonata za
dve violini, čelo, klavir (gg. Pfeifer, Stanič, Lipov-
šek, Bajdo). Stamitz je zadnje čase pri nas večkrat
na sporedu. Naj bi naučil naše godbenike zopet
koncizno in jedrnatu misliti. Presenetil je za njim
razboriti Reger z veliko Sonato za violino in klavir
(Pfeifer, Lipovšek) s svojo dramatično, refleksivno
gesto, h koncu pa smo čuli dobro nastudiran Ra-
velov kvartet, ki je pokazal vse odlike izvajalcev, ki
tehnično in interpretacijski niso več majhne.

Le tako naprej in dalje nam kaj kmalu mate-
riala za slovenski kvartet. Zal, koncert je bil zelo
slabo obiskan, čeprav tega ni zaslužil.

BRATA GRIMM: PRAVLJICE.

Nedavno je izšla v založbi Jugoslovanske
knjižarne v okviru zbirke mladinskih pisateljev —
kot njena druga publikacija za letošnje leto —
knjiga, ki pomeni pravi biser mladinske literature,
namreč »Pravljice«, ki sta jih pred več ko sto leti

prvič 1812 in 1814) zbrala, uredila in izdala sla-
va nemška brata Jakob in Wilhelm Grimm. Res,
da predstavlja slovenski prevod, ki ga je oskrbel
Aljož Bolhar, le izbor (zbirka obsega natančno
štirideset pravljic), vendarle pa to ni bistveno, saj
imajo celo Nemci sami poleg izdaj, ki podajajo
Grimmove pravljice v celoti, tudi izdaje, v katerih
so le izbrane pravljice. Deloma je to še bolj zato,
da delo ni preveč enolično, zakaj pravljice se v
motivih rade srečujejo, prav tako pa so si v po-
sameznostih večkrat podobne druga drugi. To ve-
lja zlasti, če primerjamo med seboj pravljice raz-
ličnih narodov in jezikov. Tudi za Grimmove pra-
vjljice se da natančno določiti, ali so vedno prvotno
nemškega izvora ali ne. Po različnih teorijah mo-
ramo moderne pravljice itak razumeti ali kot
ostanke in malajše metamorfoze davnih mitoloških
predstav ali kot presajene iz tujih dežel (Indija)
ali pa jih je treba menda še najbolj prav tolmačiti
popolnoma psihološko kot primitivno-umetniške
tvorbe mladostne dobe vsakega naroda. Ta raz-
laga se zdi še najbolj verjetna in zato danes sma-
tramo pravljice za tvorbe naivne ljudske stvar-
telnosti prav tako kakor narodno pesem. In ka-
kor za narodno pesem, se je zbudilo zanimanje
tudi za pravljice v dobi romantike, ki je izpodri-
nila staro racionalistično pojmovanje. V nasprotju
z nazorii prosvetljene dobe, ki je gledala v pravi-
ljah le izraz ljudske abotnosti in praznovanja, je
n. pr. že Goethe, čigar stoletnice smrti se letos
spominja kulturni svet, rekel, da so pravljice —
modrost. Tudi naš čas v polni meri priznava nji-
hovo duhovno in umetniško vrednost, zakaj kljub
našemu realističnemu pojmovanju smo željni tajno-
sti in skrivnosti, brez katere si tudi umetnosti niti
misliti ne moremo. Zato so te »Pravljice« izpolnile

važno vrzel v naši prevodni literaturi, čeprav nam
je mnogo izmed njih bilo znanih že doslej. Name-
njene so sicer v prvi vrsti otrokom, katerim tudi
najbolj odgovarjajo duhovno in stilno, a nedvomno
bodo tudi odrasli radi segli po njih. Kdo se ne spo-
minja več, s kakšnim veseljem, slastjo in užitkom
smo jih poslušali ali čitali v otroških letih in kaj
ve so nam pomenile ne samo v onih nepozabnih,
blazenih trenutkih, marveč tudi za vse poznejše
življenje. Morebiti so prav one prvič zbudile v nas
hrepnenje za nevidnim, daljnim carstvom lepote,
dobrote in notranje sproščenosti. Prav ta estetični
in etični idealizem je največja vrednota in naj-
globlji smisel pravljice. V njih je toliko prepriče-
valnosti, da se nihče ne more upirati njihovemu
čaru, in čeprav so vse čudežne in nenavadne, se
nam zde vseeno verjetne in resnične. V njihovih
simbolih čuti človek dobro in zlo svoje lastne duše,
v redu in zakonitosti njihovega dogajanja pa tisti
globlji smisel človeškega življenja, ki je nam vsem
skrit sredi vnanjega hrupa, tako da ne vidimo več
njegove zlate podobe in ga prav za prav čutijo in
slutijo samo še otroci in pa ljudje z otroško dušo.
Dajte torej te »Pravljice« v roke svojim otrokom,
da bodo doživeli nekaj lepega, a tudi sami se po-
izkusite še enkrat razviti vanje. Saj je knjiga na-
menjena, kakor razodeva nemški naslov — otro-
kom in domu.

Zbirka je tudi bogato ilustrirana, kar je mla-
dinski knjigi vedno le v prid. Riske, ki jih je iz-
vršil Milko Bambič, so prav lepe in bodo
nedvomno ugajale otrokom ter jim izpopolnjevale
snovanje lastne domišljije. Tudi prevod se čita
gladko, vendarle ni prav, če prevajavec »Pravljice«
dosledno napačno rabi četrtili skrajni zheic mesto
zhčec.

France Vodnik.

Dnevna kronika

Koledar

Tožek, 8. marca: Janez od Boga, spoznavavec; Julijan.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl v ponedeljek ob 7 zvečer g. Viktor Kveder, magistratni uslužbenec, v starosti 33 let.

† Na Muljavi je umrla po kratki bolezni v 82. letu starosti Ana Jurčič, po domače Pajžbarjeva mati, žena 86 letnega Antona Jurčiča in svakinja pokojnega pisatelja Josipa Jurčiča. Prijazna mamička je povsem mirno in brez bolečin zaspala v Gospodu. Pokopana je bila na Krki. Naj v miru počiva! Preostali iskreno sožalje!

KINO KODELJEVO Telef 31-62

Danes in jutri ob 8. uri zvečer
zvočni film

SIN BELIH PLANIN

Luis Trenker

Osebnosti

— Iz vojaške službe. Odrejeni so po službeni potrebi na službo v poveljstvo osrednjega vojnega okrožja konjeniški poročnik Mihael Zboržil; za upravnika eklatiškega poveljstva ljubljanskega vojnega okrožja pih. kapetan I. razr. Branko Marmala in na službo v poveljstvo Slovenskega vojnega okrožja pih. poročnik Ferdinand Kondrat.

— Izpiti so napravili za čin aktivnega in rezervnega inženjerskega kapetana II. razr. v mornarici inženjerski poročnik v mornarici Peter Rozman, Vincenc Jalen, Dušan Rožman in Nikolaj Korbe.

Mož pod avtomobilom

Murska Sobota, 6. marca.

Na dan zadnjega semnja v Beltinčih je zadela nekaka kmeta iz Predanovce precej huda nesreča. ki bi se kaj kmalu lahko bila končala tudi s smrtjo.

Kmet se je vračal s semnja. Gnal je ob sebi kravo. Ni pa šel na desni strani, kakor to predpisuje cestni zakon, marveč ob levem robu ceste. Zivinec je mirno stopalo za njim. Hipoma pa se je zasiljal ropot avtomobila. Preden je mogel kmet kravo bolj trdno prijeti, je bil avto v neposredni bližini. Zivinec se je radi nenadnega ropota preplašilo in skočilo na sredo ceste. Gospodarja je potegnilo za seboj. Ker ni mogel v žati ravnovestja, je padel in sredi ceste obležal. Vse to se je zgodilo tako naglo, da se sofer ni niti prav zavedel, kaj se godi. Avta v zadnjem trenutku ni mogel ustaviti in je železni voz šel čez ležečega moža. Zepustil je na njem precej hude sledove. Težke poškodbe je utrpel kmet zlasti na glavi. Ranjenca so spravili v bolnišnico.

Pohod kmetov na rokovanjače

Slovenska Bistrica, 7. marca.

Danes so se raznesle po mestu govorice, da so kmetje od Sv. Martina na Pohorju in iz okolnih vasi vpriporili pravcato gonjo na tri rokovanjače, ki so ponoči na preteklo soboto napravili drzen napad na župnišče pri Sv. Martinu ter obstrčili župnika Sinka. Bilo je verjetno, da se bodo banditiše potikali še naprej po pohorskih kmetijah, kamor radi skoro meter visokega snega le težko pridejo orožniki, ter da bodo ogrožali mirno prebivalstvo v samotnih pohorskih domovih. Radi tega so kmetje sami organizirali gonjo ter je imela njihova akcija popoln uspeh, ker so baje zgrabili že vse tri rokovanjače. Danes popoldne so odšli slovenjebistriški orožniki na Pohorje, da prevzamejo roparje od kmetov. Ker se orožniki doslej še niso vrnili, se ni moglo ugotoviti, v koliko odgovarja vest o ujetih napadalcih resnici.

Ostale vesti

— Kako naj pošiljamo glasovnice za oglaševanje? V nedeljski številki »Slovenec« objavljene nagradni razpis določa v 2. do 5. točki pogojev, da se morajo glasovnice izrezati iz »Slovenca«, izpolniti s številkami 5 oglasov in s popolnim naslovom glasovalca ter poslati na upravo »Slovenca« pod značko: Inzerati v Slovencu. — Tako izpolnjene glasovnice se pa lahko pošiljajo tudi skupno, po več izvodov v eni kuverti, morda za več hiš skupaj ali tudi za celo vas. S tem mnogo prihranite na poštini in kuvertah. Pogoj je samo to, da je vsaka glasovnica pravilno izpolnjena in do 18. marca v rokah uprave.

— Koncert vojaške godbe pod taktirko g. dr. Cerina bo drevi ob 20.30 v ljubljanskem radiu. Opozorjamo poslušalec radija na ta koncert, ki bo zadnji koncert vojaške godbe pod vodstvom dr. Cerina, ki se poslavlja od vojaške godbe. Med koncertom bo tudi kratko predavanje o pomenu dr. Cerina v slovenski glasi.

— Nova šola v Zapotoku nad Igom. V Zapotoku, južno pod Kureškem, grade novo enorazredno šolo, oziroma je že od decembra I. l. v sirovem stanju pod streho in tudi gradbeni stroški, do sedaj okrog 100.000 Din, so skoro docela poravnani, razen vojnega materiala in drugih težkih del domačinov; toda žal, nadaljnja gradnja se bo morala ustaviti, ker ni denarja. Krajevni šolski odbor ima sicer dovoljenje ministrstva za prosveto najeti do 70.000 posojila, a kaj, ker ga ne dobi. Dograjena enorazrednica v Zapotoku pač ena najmodernejših, zidana je po načrtih, odgovarjajočih vsem zakonom predpisom: spodaj iz betona je vsa podkletena, kjer je prostor namenjen gospodinjstvi šoli, potem kopalnica za prhe in kleti; v visokem pritličju so šolski prostori, v prvem nadstropju učiteljsko stanovanje z lastnim posebnim vhom. Šola, ves dan na soncu, stoji na samem z obširnimi prostorom za igrišče, vrt, drevored; poleg šole naraven studenec. Nova šola bi pa imela vsled svoje lege in zdrave okolice še drug važen pomen: v njej bi se dalo o počitnicah nastaniti par desetorice okrepila potrebni mestnih otrok. Merodajni faktorji in šolska oblastva naj torej poskrbijo, da se šola v poletnih mesecih končno dogradi in s pričetkom šolskega leta izroči svojemu namenu.

— V Službenih novinah št. 52 od 5. marca t. l. je objavljen »Zakon, s katerim se pogojno odloži za izrečene kazni zapora in razveljavijo denarne globe za izvršena kaznjiva dejanja proti določbam godnega zakona« in »Uredba o prometu s filmi«.

— Pevske zbornice Hubadove župe vabimo, da prijavijo takoj svoje sodelovanje na župnem koncertu, ki se bo vršil v nedeljo, dne 3. aprila ob 15. v veliki dvorani hotela »Union« ter sporoči zaslopnike za redni letni občni zbor, ki se bo vršil istega dne ob 10. v Hubadovi pevski dvorani Glas-

bene Matice. Polovična vožnja (morda celo četrtinska) je zagotovljena. Društva naj poravnajo zastanke na članarini, ker sicer ne bodo imela glasovalne pravice na skupščini J. P. S., ki se vrši letos zopet v Ljubljani (15.—16. maja). — Uprava Hubadove župe J. P. S. v Ljubljani.

— V Službenih novinah št. 51 od 4. marca t. l. je objavljen »Pravilnik o nošenju službene obleke za gozdarske nameščenice pri upravi državnih gozdov in politični gozdni upravi«.

— Gaglova semena dobite pri svojem trgovcu.

— Zanimivi obiski. V St. Janžu na Dolenjskem so imeli pretekli petek zanimive obiske. Obiskovalec pa ni prišel, kakor bi človek mislil in se tudi spodobi, dopoldne ob 11. ampak kmalu po polnoči. Najprej se je oglašil v Majenovi mesnici. Našel pa ni nič mesa, pač pa si je izposodil zgodovinsko mesarsko sekuro. Odsel je proti trafiki po cigarete, pa so bila vrata tako trdno zaklenjena, da je ubogi tobakar moral ostati brez tobaka. Mož je imel v tej zgodnji uri opravka tudi na občini, kjer je z vitrihom odprl vrata. Tam si je iz predala izposodil za prvo pomoč tri kovače, ker več občinska pisarna ni premogla. Tudi v Štirnovi trgovini bi rad prišel. Dasi si je pomagal z mesarico, se mu ni posrečilo odpreti vrat. G. Štirna ima dobre ključavnice in hudega psa. Ker tu ni ničesar opravil, je tatinski mož krenil k Repovžu v gostilno. Tam je imel več sreče z odpiranjem vrat. Šel je v gostilniško sobo in našel enega kovača v predalu. Pogledal je tudi v kuhinjo in klet. Za vino mu ni bilo, natočil si je jabolčnik, vzel iz omare kruh in meso ter si privoščil pošteno ponočno malico. Ker ni našel primernejšega, je sunil dve novi njhi, kateri je gospodična Peppa ravno prejšnji večer zaznamovala. Gospod nočni oglednik je še napravil prehod okrog cerkve do župnišča in odkorakal proti Krmelu. Mesarico je pustil pri Repovžu v kleti, ker je ni več rabil. Tako je St. Janžu ohranjena zgodovinska mesarska sekira. Pred par meseci je tat napravil skoro ravno iste obiske v St. Janžu. Gotovo je, da je bil v obeh slučajih eden in isti. Sled je bila jasno odčitana v sveži sneg.

PRED
vnetjem vrata
in prehladom
Panflavin
PASTILE
BAYER

— Neznano kam je odšel od doma 4. t. m. zvečer 15 letni fant srednje postave, podolgačast obraza, oblečen v črno suknjo, sivo čepico in težke rjave čevlje. Ima materinsko znamenje na levi strani sene. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči proti dobri nagradi staršem: Lasan, Moste pri Ljubljani.

— Pri zaprtju, preobilici krvi v spodnjem delu telesa, pritisku krvi bolečinah v boku in ob straneh, pomanjkanju sapa, utripanju srca, migreni, šumenju v ušesih, omotici, slabem razpoloženju povzroči naravna »Franz-Josef-grešica« izdatno izpraznjeno črev in osvoboditev tesnobnosti občutkov. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz-Josef-vodo« z zelo zadovoljivim uspehom tudi pri težkočah v letih menjave. »Franz-Josef-grešica« se dobiva v lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

— »Bojevniki.« Izšla je prva številka tega lista, ki izhaja vsak drugi mesec. Namen lista je propagirati mirovno misel, poročati o Slovencih na Korškem in Primorskem ter prinašati spomine o vojnih grozotah. Izšla številka je kaj raznolika. V prvem članku nas seznanja s smerjo in močjo bojevnikov, zlasti z mednarodnimi organizacijami bojevnikov in njih stremiljenji za mir. Članek »Kruha nam dajte« je namenjen današnjemu težkemu gospodarskemu položaju in najhujši nadlogi današnjih dni: brezposelnosti. V njem so navedeni glavni vzroki današnjih težkih dni in poziv vsem bojevnikom, da sodelujejo na ozdravljenju povojne družbe. Prav posebno je zanimivo poročilo iz Ženeve o Trstu, ki naj postane svobodna luka pod nadzorstvom Zveze narodov, in poročilo o pomenu, namenu in poteku razorožitvene konference. Spomine iz vojnih let prinašajo članki Bonacha »Gnezdo«, Štempla »Beg pred Rusi«, Aljančiča »Iz spominov prostovoljskega življenja na solunski fronti«, Mca »Noč na Sv. Mihaelu« in Jalna »Edini, ki sem ga nahrulili«. Vsi članki so spisani prav poljudno in se more iz njih razbrati vsa grozota teških vojnih let. Na koncu je priložen kratek pregled dogodkov pri nas in na tujem. List je glasilo Zveze bojevnikov, ki bo imela letos svoj tabor na Brezjah dne 10. julija. Stane 10 Din letno. List bi morali imeti vsi naši zavedni ljudje, zlasti naj ga naročajo bivši vojak, ki so bili v svetovni vojni.

— Werfel Franc: Mladostna krivda. Roman. Avtoriziran prevod iz nemščine. Leposlovna knjižnica. Založila in izdala Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani. 1932. Str. 201, cena Din 40, vez. Din 50. — Čeprav Werfel v širših nemških krogih še ni tako zelo znan, kakor razne druge veličine današnje nemške literature, ga vendarle lahko imenujemo najmočnejšega pesnika nemškega ekspresionizma, kajti on zgrabi pravca kakor morda nihče njegovih drugov, ter ga vodi skozi groteske in pretiranosti svoje zgodbe, končno pa zapusti v njem najgloblji odmev. To vidimo zlasti v tem svojevrstnem romanu, v katerem nam deželni sodni svetnik dr. E. Sebastian podaja samopoved iz svojih zadnjih gimnazijskih let. Povprečno nadarjeni, a prezgodaj dozoreli in razbrzdani sin visokega uradnika je okužil vrsto svojih šolskih drugov, zlasti pa popolnoma uničil najboljšega in najnadarnejšega Adlerja. Po petindvajsetih letih se mu sedaj ob priliki nekega zasliševanja kot preiskovalnemu sodniku pojavi pred očmi ta mladostna krivda v vsej svoji široki razpredenosti vzrokov in posledic ter jo začuti na svoji duši v vsej strahoti. Res, marsikaj je v teh težkih slikah pretiranega, a podčrtane so zato, da stopi glavna misel pisateljeva v tem žarkojo luč in tako zgrabi bralca z nedosegljivo silo, ki je lastna le velikim umetnikom. Delo bo zato gotovo vzbudilo tudi pri nas zasluženo pozornost in našlo mnogo hvaležnih bralcev. Kakor vsi dosedanjji zvezki te lepe zbirke, je tudi ta opremljen vpiliv vzorno ter služi lahko za zgled drugim založbam.

Slovenska Krajina

V žiških pri Crensovcih je umrla vdova Žalig Manka, mati znanega Klekovega Tonija, ki je že večkrat kahal in stregel ministrom in drugim odličnim gostom. Pokojnica je bila vse življenje jako dobra krščanska žena.

Otroci zažgali. V dolgoveških gorcih je zgorelo gospodarsko poslopje nekakega kmetja. S poslopjem vred je zgorelo tudi orodje in vsa krma. Domneva se, da so zažgali otroci, ki so bili sami doma.

**Vsako zrno kakovost,
vsaka kapljica užitek,
vsaka skodelica zdravje —**

to je kava Hag, ki uživa radi svoje dobrote in neškodljivosti svetoven sloves. Kava Hag, kofeina oproščena prava zrnata kava, varuje srce in živce.

Celje

— Mestno načelstvo objavlja, da so stalni volivni imeniki za mesto Celje od 4. t. m. naprej stalno razgrnjeni v sobi št. 2 mestnega načelstva. Vsakdo ima pravico v uradnih urah volivne imenike pregledati, prepisati, razglasiti in natisniti ter bodisi zase bodisi za druge zahtevati njih popravek. Pri volitvah smejo glasovati samo oni, ki so vpisani v imenike. Popravek volivnega imenika se zahteva neposredno pisмено ali usmeno od mestnega načelstva ali od okrajnega sodišča. Zadrževanim popravkom se morajo priložiti dokazi. Za dokaz morejo služiti samo polnodeljavne javne listine.

— Gledališka družina KPD priredi v soboto 12. t. m. zvečer ob 8 in v nedeljo 13. t. m. ob pol 4 popoldne v veliki dvorani Ljudskega doma v režiji g. Gradišnika dramo Šifmondski župan.

— Koncert pevskega zbora KPD. V soboto 9. aprila se vrši v veliki dvorani Ljudskega doma koncert pevskega zbora KPD ob 8 zvečer. Ostala društva se naprošajo, da se ozirajo na ta termin in da ne prirejejo isti večer kakih drugih prireditev.

— Smrtna kosa. V soboto 5. t. m. popoldne je umrl v javni bolnišnici v starosti 63 let občinski revež iz Roginske gorice Pevec Jurij. — V nedeljo 8. t. m. je umrla v Kersnikovi ulici št. 21 v starosti 53 let Ana Marnova, vdova po mestnem oskrbniku in vpokojenem železniškem vratarju. — V javni bolnišnici je umrla v ponedeljek 7. t. m. predpoldne 16 letna Roza Steinbergerjeva, hčerka rudarja iz Velenja. — Dušam pokojnih večni mir in pokoj, žalujočim preostali pa naše iskreno sožalje.

— Občni zbor Vincencijeve konference sv. Danijela je otvoril predsednik g. Mihelič, ki je izročil besedo voj. kuratu g. Medvedu iz Belgrade, ki je govoril o razmerah in življenju Slovencev v Belgradu in v ostali Srbiji. Predavanje so spremljali skioptične slike. Iz poročila tajnikovega, ki ga je podal g. prof. Kovačič, je bilo razvidno, da sprejema sedaj okoli 200 revežev stalne podpore. Blagajniško poročilo je podal g. Lukman. Vincencijeve konference je imela tekom leta dohodkov 35.773 dinarjev, ki so se pa že porabili večinoma tekom leta za razne podpore. Novi odbor je bil izvoljen: predsednik g. Mihelič, podpredsednik g. Jagodič, tajnik g. prof. Kovačič, blagajnik g. ravatelj Cernič, odbornik g. Slaje, preglednika računov gg. prof. Kardinar in ravatelj Jerič.

CELJSKO GLEDALIŠČE.

Petek, 11. marca ob 20 uri: »ZEMLJA SMEHLJA-JA«. Gostovanje »Narodnega gledališča« v Mariboru.

Trbovlje

Nesreče. Po stopnicah je padel in si zlomil več reber Selko Tomaž na Tereziji. — S krampom se je pri delu vsekval v desno nogo žilnik Jakob. — Na Dobri pri Dukici se je ponesrečil delavec Cesar Umberto. Padel mu je velik kos premoga na desno nogo in mu je tako močno poskodoval, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

»Posojajo« delavce iz osrednje delavnice kodelecev in zunanje obrata na separacijo za nakladanje premoga, kateri ima v tem mrazu dosti odjemalcev.

Ptuj

Francoski krožek priredi v sredo 9. t. m. dvoje predavanj. Gdč. Thérèse Anthoine bo v francoskem jeziku govorila o Napoleonu in o skioptičnimi slikami o znamenitih gradovih ob Loire-i, ki so igrali važno vlogo v zgodovini, so pa zanimivi tudi v umetnostnem oziru. Krožek vabi k čim večji udeležbi iz vrst meščanstva in dijaštva še posebno, ker ima predavanje propagandni značaj. Vstopnina je 1 Din. Vrši se v risalnici v Mladiki, začetek ob 6 zvečer.

Osmoščolci pujske gimnazije nas nameravajo prijetno presenetiti. Da se ne zanimajo samo za strogo šolske stvari, bodo pokazali v najbližnjem času pred publiko, ko ji bodo v mestnem gledališču igrali Dickensovo igro: »Čvrček za pečjo«. Že danes opozarjamo cenj. občinstvo na to predstavo.

Polzvedovanje

Gospod, ki je v nedeljo 6. marca od 11—12 ure zvečer sedel v bufetu »Daj dame« in gotovo pomotoma vzel aktovko z važnimi listinami, se prosi, da jo izroči v trafiki OUZD, Miklošičeva cesta 20.

Nedeljski sport

Prijatelji nogometa so se že veselili, da je prišel tudi za nje čas, ko bodo redno gledali tekme. Zaenkrat so se zmotili. Prva prvenstvena tekma, pri kateri je nastopilo moštvo našega prvaka, se je vršila pod skrajno neugodnimi vremenskimi pili-kami. Ko se je v soboto zjasnilo, so pač vsi pričakovali lepe nedelje. Kar naenkrat je pa proti jutru pričelo močno snežiti. Ta nepričakovani snežni metež je zmešal vsem sportnikom račune. Smučarji, še bolj pa nogometaši so bili nezadovoljni. Ker so bile pa tekme napovedane in ker tudi primanjkuje terminov, ni drugega kazalo, kakor vse napovedane prireditve izpeljati.

Proti moštvo prvaka so nastopili celjski Atletiki. Ilirija je bila že vnaprej favorit, toda ker imata ti dve moštvi stare račune, igrajo v teh srečanjih Atletiki vedno z izrednim elanom. Radi tega so opravljeno vsi pričakovali napete in borbene igre, ki je pa žal izostala. Na zasneženem terenu se borbena moštvo, ki nima potrebnega tehničnega znanja, ne more uveljaviti. Usoda celjskih Atletikov je zapečatena. Z zadnjega mesta se ne bodo premaknili. Proti Iliriji so se razmeroma še dobro odrezali, kajti rezultat 4 : 1 ni ravno slab. Moštvo prvaka bi moralo zmagati z večjo razliko golov. Prav dobro je reprezentirala ljubljanski nogomet Svoboda v Mariboru. Neodločen rezultat 2 : 2 ne odgovarja poteku igre. Maribor je lahko zadovoljen, da je rešil vsaj točko. Nastopi Svobode pa dokazujejo, da imata ljubljanska kluba v Svobodi prav resnega konkurenta. Upajmo, da bo s tem kvaliteta našega nogometa izboljšana. Tri močne klube v Ljubljani še nismo imeli. Maribor bo pa moral več pokazati, ako bo hotel kot tretje moštvo sodelovati v tekmovalju za državno prvenstvo.

V Zagrebu je končan prvi del prvenstvenega tekmovalja. Tekme, ki bi se imele radi sklepa rednega zborovanja JNZ vršiti v jeseni, so bile odigrane šele sedaj. V tem prvem delu je Hašk na prvem mestu. Kakor vse kaže bo tudi ostal. Na drugo mesto se je plasirala Viktorija, na tretje Concordia in šele na četrto Gradjanski. Najbrže bo tudi tako ostalo. Edina izprememba bo mogoče v tem, da bo Victoria v drugem delu popustila in bo prišla Concordia na drugo mesto. V državnem prvenstvu bodo imeli naši klubi opraviti najbrže s Concordio in Gradjanskim. V tekmah pretekle nedelje so bili doseženi naslednji rezultati: Hašk je premagal Gradjanski s 3 : 2, Concordia Zeleničarje s 5 : 1, Victoria je odpravila Jugoslavijo kar z 8 : 0. Vse tekme je pa ovrhlo, tako kot v Ljubljani, slabo vreme. V Belgradu sta se pa BSK in Jugoslavija radi slabega vremena sporazumela in tekmo preložila. Čisto trgovsko stališče.

Naši zimski sportniki so v Bohinju imeli skakalne tekme v počastitev spomina marljivega D. Rovana. Prireditelj je prav dobro uspeš. Vdru-gič je letos šlo pri nas čez 40 m, kar je dokaz, da se približujemo mednarodni konkurenci. Udeležba sicer ni bila tako velika kot smo pričakovali, nastopili so pač samo najboljši. Šramlu je uspelo dokazati, da je še vedno najzanesljivejši tekmovalce. Ima predvsem veliko rutine, ki mu je tudi v nedeljo pomagala k zmagi. Gledalci, katerih je bilo precej, so pa videli, kako se skače, ko gre dalj ko 40 m.

*

Jesenice. — Kljub naletavanju snega je odsek »Borec« priredil slalom tekmo za člane in smučko tekmo za članice. Udeležba je bila nad vse pričakovanje dobra. 17 članov je tekmovalo v slalomu, 7 mladev istotako in 4 članice. Čas je bil dosežen dober, četudi je bil južni sneg. Dožina proge je bila 1 km. Prvo mesto je dosegel Znidar Emil v 1 m 54 sek., drugo mesto Pegan Jože 1:58, tretje mesto Natlačen Fricek 2:13. Tudi mladeci so dosegli dober čas. Isto progo so vozili Ogrin Viktor 2:17, drugo mesto Torkar Radko 2:46. — Izmed članic prvo mesto na progi 1 km v smuku 1 min 58 sek., drugo mesto Rozman Rozi 2 minuti.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

Drama.

Začetek ob 20.

Torek, 8. marca: Zaprtlo.

Sreda, 9. marca: JUBILEJ. Red E

Opera.

Začetek ob 20.

Torek, 8. marca: MEDEA, MASKA RDEČE SMRTI, DANDI V VICAH. Red B.

Sreda, 9. marca: TRIJE MUŠKETIRJI. Izven.

RAZPIS.

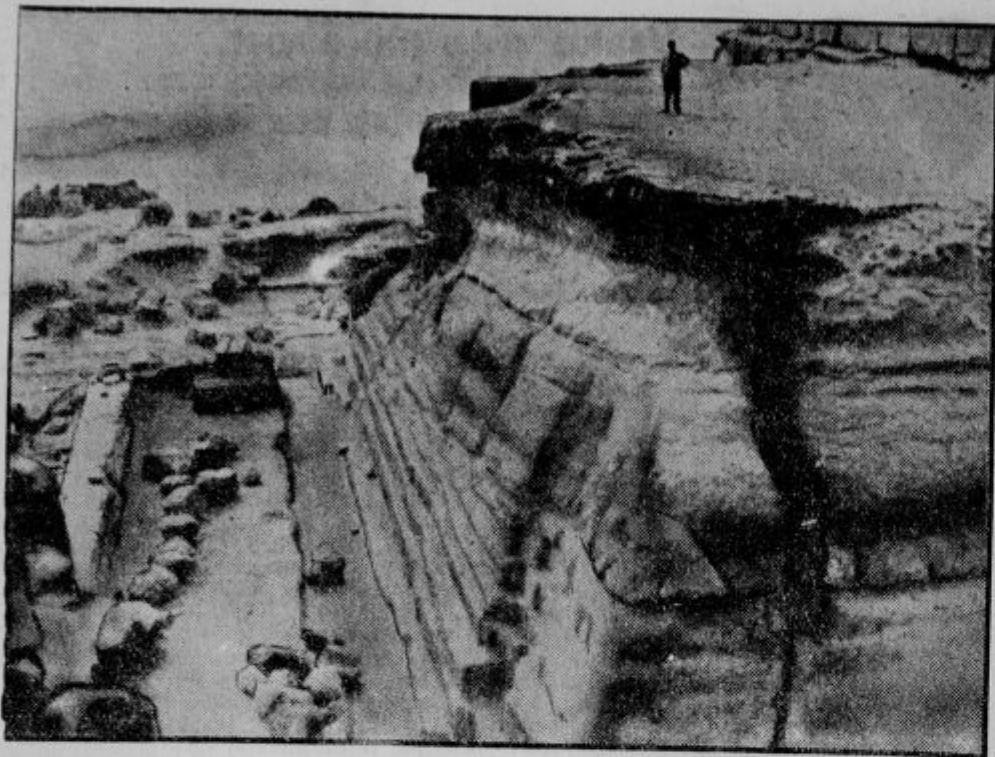
Pokojninski zavod za nameščenice v Ljubljani razpisuje oddajo

ključavničarskih del

za objekt I. in III. v Gajevi ulici v Ljubljani.

Načrti, proračun ter splošni gradbeni pogoji se dobe od 10. marca dalje med uradnimi urami pri podpisnem zavodu za Din 50.—.

Pravilno sestavljene ponudbe je vložiti v zapečatenem ovoju pri Pokojninskem zavodu za nameščenice v Ljubljani, Gledališka ulica 8. do 21. marca 1932 do pol 12 ure dopoldne.

Četrta piramida odkrita

Selim Hasan, profesor na univerzi v Kairu, je po dolgem raziskovanju odkril še četrto piramido, ki jo je zgradila kraljica Kint Kavos iz 5. dinastije (2680—2540 pr. K. r.). Piramido so že v davnih časih porušili in so zato domnevali, da se moti sicer točni zgodovinar Herodot, ki vedno piše o štirih piramidah.

Pismo iz Mongolije

Poštni pečat Sibirija-Express.
13. februarja 1932

Spoštovani gospod urednik! Zadnjič sem Vam na kratko sporočil, kako sem iz Kitaja prispel v Seul, kjer nas je veliko misijonarjev, ki se trudimo za krščansko prosveto naroda, česar nam nihče ne brani. Naš delokrog pa ne objema samo Koreje, ampak sega daleč tja do mongolske meje in vsebuje vso južno Mandžurijo, dočim severno oskrbujejo misijonarji iz Harbina.

Ker Evropo sedaj gotovo najbolj zanimajo politični dogodki, ki se odigravajo na Daljnem vzhodu, Vam bom, kakor upam, gotovo ustregel, če Vam sporočim, kaj sem izvedel od svojega tovariša, holandskega misijonarja, očeta Vandermaere, ki se je te dni vrnil v Seul iz mongolske province Džehol, ki se je sedaj zedinila z novo mandžursko državo.

Oče Vandermaere, z redovnim imenom Kerubin, je več ko dvajset let oskrboval džeholsko deželo. Sedaj jo je moral zapustiti zaradi velikih notranjih homati, ki je Džeholija razdeljena na več sovražnih taborov, kar zaenkrat onemogočuje mirno misijonsko delovanje. Sicer ni nobenega, ki bi bil za stari Kitaj, kateremu je džeholski mongolski narod že več sto let plačeval par tisoč ovac in kamel na leto, ki jih je spravljalo Davčno ravnanstvo v Peking v denar, tem hušja pa je borba med takozvanimi kuomintanci, po naše »naprednjaki«, in karkavenci, to je »pristaši domačih šeg in navad«. Dočim so prvi za brezposojno združitev vseh Mongolcev z Mandžurijo, ki se misli, kakor veste, proglasili za neodvisno državo, je druga stranka, ki je, kakor je mogel oče Kerubin presoditi, najmočnejša v deželi, sicer tudi za združitev z Mandžurijo in Mandžurci, zahteva pa, da naj Džeholci ohranijo svoje staro, davne narodne pravice.

Meseca januarja so imeli Džeholci v svojem glavnem mestu, ki obstoja iz več sto flovnatih koč, veliko skupščino vseh džeholskih mongolskih ulusov, kakor se pri nas imenujejo posamezna plemena. Zborovali so kar sredi »bazarja«, to je velikega trga za ovce in kamela, kjer so plemenski poglavarji, kakor Mongolci svoje poglavarje imenujejo, sedeli na sredi okoli ognja iz posušenih kamelskih odpadkov — zakaj zima je tu huda —, drugo občinstvo, ogrnjeno v ovčje kožuhe, pa je kar stalo in poslušalo ter zdaj burno odobravalo besede plemenskih očakov, zdaj prekinjalo govornika nasprotno stranko z ogorčenimi vzkliki. Kljub temu pa se ni zgodilo nič hudega, dasiravno so vsi kitajski policaji že zdavno iz Džehola zbežali. Zakaj Džeholci so jako miroljuben narod, ki se izogiblje vsakega nasilja, pač pa imajo hude in ostre jezike ter kvečjemu včasih koga pretepejo, pa ne hudo. Da v teh preprostitih razmerah ni nobene tajnosti kakor tudi ne imunitete, kakor v Evropi, se razume samo po sebi. Oče Vandermaere, ki ga imajo v Džeholu vsi radi, je čisto blizu ognja, sedeč na preprogi iz klobučevine, kakor je v rabi med vsemi Mongolci od Altaja do Tihega oceana, poslušal zanimivo debato odposlancev iz vseh krajev in kotov džeholske dežele.

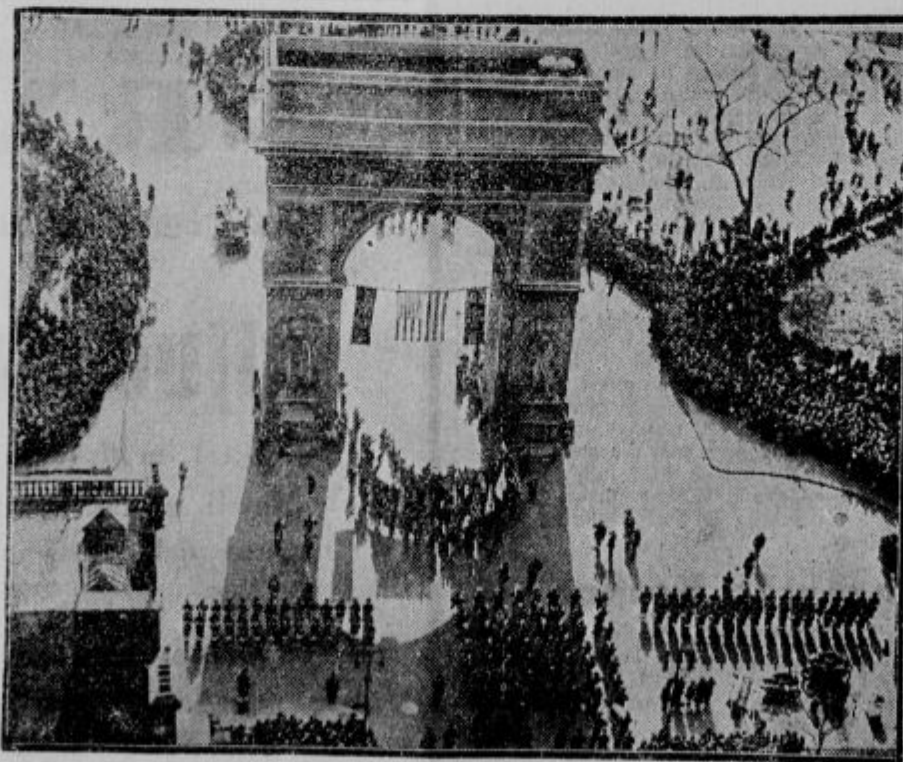
Torej — tako mi je pripovedoval oče Kerubin — najprej je povzel besedo moj dobri prijatelj, poglavar največjega džeholskega ulusa, prekanjeni kan Mari Čuj, ki je že pod Kitajem modro vodil poste, zdaj se pa pogaja z Mandžurci in ima velik ugled pri vseh strankah. Previdni stavec ni dejal nič drugega, kakor da naj narod, to se pravi, starešine sami odločijo, kako pa kaj naj bo v bodoče, če bo treba. Motil ga ni nihče, razun nekaj mladičev v ozadju, ki so doma iz severa, kjer sejejo svoje prevratne nauke Sovjeti. Teh pa ni nihče poslušal, ker Džeholci slejkoprej poslušajo svoje starešine. Mladi vsajdač bi jo bili spion poštno izkupili, da se ni med tem oglasil poglavar ali kan, Kure Kuj, ki dozda ni veliko pomenil, pač pa je zelo znan, ker ga je vedno videti v Džeholu, in se rad rine v ospredje. Praznoverni Mongolci si šepetajo, da Kure Kuja preganjajo včasih zlobni duhovi puščave, da vidi in sliši, kar ni, vendar ga njegovi tovariši poglavarji radi uporabljajo, da ga pošiljajo, kakor se pravi, mesto sebe po kostonj v žerjavico. Kure Kuj se je od vseh Džeholcev najbolj navdušil za novi režim v Mandžuriji in dela za popolno zedinjenje vseh mongolskih ulusov pod vrhovno upravo velikega Činčenga v Mukdenu, kakor se imenuje provizorični president Velike Mandžurije, Kure Kuj je ljut nasprotnik džeholskih separatistov, kakor jim pravijo, in je tudi topot hudo nastopil proti njim na trgu kamel.

Dejal je torej, da je najbolj žalostno, da niti veliki Činčeng in njegovi pomočniki v Mukdenu, katere je obiskal, ne vidijo velike nevarnosti, katero pomenijo za novi režim džeholski godrnjači, pristaši mongolskih domačih šeg in nezadovoljnosti, ki jih zlasti podpihujejo budistični svečeniki. Potem se je spravil nad te in jih pošteno raztrgal. Treba je namreč vedeti, da je Kure Kuj že pod Kitajem bil član napredne stranke, znanega Kuomintana, in da je edini, ki zna v Džeholu čitati kitajsko, ter je zvest naročnik kantonskega naprednega dnevnika Či Kaj Čau (Jutranja zarja). Hudo se spravil tudi na starega Mari Čuja, ker ni odločen in činea med naprednjaki in nazadnjaki pa ne podpira dovolj pristašev popolnega mongo-mandžuskega edinstva. Pozval ga je, naj spodi iz službe vse pisarje in stražarje, ki še uradujejo po raznih ulutih in so prijatelji mongolskih svečnikov ter niso zadosti udani velikemu Činčengu. Kljub temu, da je nezadovoljen z Mari Čujem, ga bo podpiral, je končno izjavil Kure Kuj, ker je Mari Čuj dober prijatelj z velikim Činčengom in lahko veliko stori za mongo-mandžusko edinstvo in za Kure Kujevo stranko. Čuva pa naj se Buddhovih svečnikov — je sklenil svoj dolgi govor — in naj vse službe v novi republiki podeli samo zanesljivim in zvestim pristašem Kure Kuja, ki je zavzet za resnični blagor in napredek države.

Za tem govorom je nastala precejšnja živahnost na kameljem bazaru, ker bi si bili pristaši obeh strank kmalu skočili vase. Toda Mari Čuj je kmalu potolažil voditelje in dal besedo drugemu pristašu prevladajoče struje, kojega ime je očetu Kerubinu izpadlo iz spomina. Ta je istotako hudo obdelaval stranko domačih šeg in navad. Vendar ni povedal nič novega, samo bolj učeno je govoril, ker je kan Kure Kuj obiskoval samo analfabetski kurz, katerega so svoječase priredili v Džeholiji naši predniki, misijonarji, dočim je njegov tovariš posejal višje razrede osnovne šole v Peking. Za njima so se oglašili še ostali kani, kojih govori pa niso zbudili nobene posebne pozornosti. Zakaj zvečilo se je že in je hudo pritiskal mraz, tako da so se kmalu vsi razšli in dali kanu Mari Čuju polnomočja, da vodi džeholske poste naprej natančno, kakor jih je doslej, pazno prisluškujoč glasovom iz Mukdena. Če bi se pa zgodilo kaj izrednega, naj jih hitro skliče po brzoseh. Za odškodnino so kani dobili vsak po deset plošč posušenega čaja, kakor je to v Mongoliji navada. Pod kitajskim režimom so jih ob takih prilikah dobivali vsak po petdeset, toda sedaj je gospodarska kriza in se tudi v Mongoliji štedi.

Tako stoji torej stvari v tem kotu Mongolije, kamor se bomo vrnili, ko bodo razmere popolnoma urejene, da nadaljujemo svoje kulturno delo.

Sprejmite prišrne pozdrave od udanega
o. Bonifacija.

Slavolek zmage v Washingtonu. V Washingtonu so pričele avečanosti ob proslavi 200 letnice Washingtonovega rojstva.

Brezposelnost na Madjarskem

Brezposelnost na Madjarskem zavzema znaten obseg in dela vladi tem večje preglavice, ker je delavstvo organizirano v strokovnih društvih, ki so trdnjave socialne demokracije, vsled česar se je parlament izrekel proti nadaljnjemu podpiranju brezposelnih z denarjem. Vlada je izplačala na račun brezposelnih podpor le prvi obrok v znesku 150.000 pengöjev. Poslej podpor ne posredujejo več strokovne organizacije, marveč jih dajejo naravnost in to večinoma v naravi odnosno v obliki nakaznic na kosila po raznih javnih kuhinjah.

V Budimpešti sami je približno 60.000 brezposelnih, z družinami vred 200.000 oseb; brezplačnih kosil pa se oddaja dnevno 50.000.

Po deželi razmere niso dosti boljše. Oblasti niti nimajo potrebnih sredstev v podporo brezposelnim, če bi tudi imele dobro voljo. Vlada nakazuje posameznim okrajem določene množine pšenice in oblasti dele najpotrebnejšim dnevno po 6 kilogramov pšenice. Podpiranci pa morajo zato delati na cestah in pri drugih javnih delih. Poljsko delavstvo je na Madjarskem posebno hudo prizadeto, ker prejema marsikje plačo v naravi, toda dočim je znašala cena za 100 kg pšenice še pred 4 leti 30—32 pengöjev, znaša danes samo še 6—8 pengöjev.

Predsednik norveške vlade Kolstad je pred par dnevi umrl.

Smrt angleškega admirala v gorah

Iz Inomosta poročajo: Angleški vice-admiral Wray, navdušen turist, je pri neki turi na visoke gore nenadoma umrl. Od prevelikih naporov ga je zadela srčna kap. Vice-admiral Wray, ki je bil star 62 let, je že od decembra bival na Tirolskem. Pri njegovi zadnji turi na smučeh je bil v družbi svojega londonskega prijatelja in njegovega sina. Admirala je nenkrat poslalo slabo, vendar si je po kratkem počitku onemogel. Nekaj minut pozneje pa je padel na tla in izdihnil. Truplo so na seneh spravili v dolino in ga bodo prepeljali v London.

Umetno zlato

Poljski izumitelj Dunikowski je zdaj zaprt v Parizu in sodne oblasti z upniki vred čakajo, ali bo naredil kemično zlato. Dunikowski ima predhodnike v srednjeveških alkimistih. A malo komu je znano, da posluje že od leta 1915 v Southshallu na Angleškem slična tovarna, ki z uspehom pridobiva zlato iz vulkanske lave. Njen ustanovitelj, nemški inženjer Fedor Gladisch, je julija 1914, malo pred izbruhom vojne, ustanovil delniško družbo s 120.000 funti glavnice za »kemično obdelovanje lave«. Slednja prihaja z otokov Vnebohoda v Tišem oceanu. Od leta 1927 vrže tovarna delničarjem stalne znatne dohodke ter sama krije z dobički vse potrebne izdatke. Gladisch je edini lastnik svoje skrivnosti. Sklenil je pogodbo z britsko državno blagajno. Niti en gram umetnega zlata ne pride v tujino ali v zasebne roke. Delo v Gladischevem laboratoriju je obdano z največjo skrivnostjo. Nihče ne ve, koliko kemičnega zlata je bilo pridelanega po vojni. Znano je samo, da je prejel laboratorij v tem času z otoka Vnebohoda nad 2000 ton lave. Te podatke vsebujejo vsem dostopne knjige londonskega pristaniškega urada.

Atentat na nemškega diplomata

Na poslaniškega svetnika pri nemškem poslanstvu v Moskvi Twardowskega je bil v soboto izvršen atentat. Svetnik Twardowski je ranjen na vratu in roki, stanje pa ni nevarno. Atentator, ki je štirikrat ustrelil na Twardowskega, je bil aretiran.

Poslaniški tajnik Twardowsky.

Piše se Juda Mironovič Stern in je visokošolec. Star je 20 let. Motiv napada še ni ugotovljen. Ljudski komisar za zunanje zadeve Litvinov je v imenu sovjetske unije izrazil nemškemu poslaniku v Moskvi Diksenu svoje obžalovanje in ga je zagotovil, da se bo vršila nujna in najstrožja preiskava. Tudi ruski poslanik v Berlinu Hinčuk je izrazil državnemu tajniku Bülowu obžalovanje svoje vlade.

Strah pred parlamentom

Lloyd George, ki se je že davno povrnil iz indske potovanja, se še vedno ni prikazal v parlamentu. To je zelo čudilo javnost, ki je ugibala o sporih med maloštevilnimi liberalnimi poslanci. A začudila se je še bolj, ko je zdaj zvedela o prav preprostem vzroku Lloyd Georgeve molčečnosti. Pozabil je enostavno spisati in v določenem roku parlamentu predložiti račun o svojih volivnih izdatkih. Zakon predvideva 100 funtov sterlingov globe od sleherne seje, oziroma glaevanja za poslanca, ki ni poprej predložil omenjeni račun. Globa se izplača osebi, ki odsotnega poslanca naznanil predsedništvu parlamenta. Parlament je imel po počitnicah že 36 sej. To pomeni, da bi moral Lloyd George plačati 3600 funtov globe. Našlo se je že dosti oseb, ki so vložile ovadbo v upanju na zaslužek. Lloyd George, ki to dobro ve, je sodišču sporočil, da obžaluje »v zvezi s potovanjem v Indijo zagrešeno netočnost« ter ne prihaja v parlament.

Mestno gledališče v mestu Zittau, zgrajeno pred 130 leti, je pred par dnevi pogorelo.

Razočarani bogataši

Herbert Cutter iz Minesote v Zedinjenih državah, znan veletrgovec z žitom, je opustil trgovino, razdelil ves denar ter se odstranil v malo vilo ob Temzi na Angleškem. »Naveličal sem se biti milijonar«, je pojasnil poročevalcem. »Vsak dan na vse zgodaj me oblegajo prosjaki, berači, zastopniki dobrotelčnih društev, prismojeni izumitelji in naposled sleparji, ki obljubujejo velikanske dobičke pod pogojem, da bom podprl njih dvomljiva podjetja. Vsi ti ljudje so toliko let hrepeneli po mojem denarju, da ga ne maram več braniti. Razdelil sem dobrotelnim ustanovam skoraj vse moje premoženje. Obdržal sem samo nekoliko tisoč funtov sterlingov, da mi ne bo treba stradati. Denarja sploh ne potrebujem. Poiskal si bom miren kraj ob Temzi in pobegnil tja pred cigani in dobrotelniki. Vrč piva in p p tobaka zvečer — to je vse, kar si želim. V Ameriki nisem imel časa, da bi si v miru privoščil ta skromen užitek«.

64.000 KINO GLEDALIŠČ

Po podatkih mednarodnega urada za zaščito morale je bilo l. 1931. na svetu 64.000 bioskopov, kar znači približno 2000 kino gledališč. Od tega števila je 28.250 bioskopov urejenih za predstavljanje tonfilmov. Največ bioskopov je seveda v Ameriki, namreč 22.000.

ZA VELIKO NOČ

izredne ugodnosti pri nabavah oblek in površnikov za gospode. Zadnje novosti sukna za pomlad oddajamo po neverjetno nizkih cenah.

Drago Schwab -- Ljubljana

Janko Jovan:

Kranjska industrijska družba

Vedno smo smatrali za svojo dolžnost in last, da objektivno in resnično informiramo javnost in naše čitatelstvo o vseh dnevnih vprašanjih. Zato smo vsikdar bili pripravljeni, da občinstvo iz našega lista samega more čuti obe plati zvona. V tem smislu in pravcu priobčujemo članek uglednega gospodarstvenika, ne da bi s tem kakorkoli hoteli opustiti borbo za pravice prizadetega delavstva, kar je in ostane silekoproj ena poglobitvina nalog našega lista. — Ur. »Slovenec«.

V narodnem gospodarstvu vlada neprestano valovanje. To smo videli zlasti v ustvarjanju jugoslovanske industrije. Bili so časi, ko je povpraševanje daleč nadkriljevalo ponudbo. Industrija se je gibal v visoki konjunkturi, nikdar ni bilo blaga zadosti in cene so bile postranskega pomena. Takrat je industrijo vse zavidalo in vsak podjetnik naš domaćin, ki je razpolagal s kapitalom, je skušal priti med vrste industrije. Kakor posamezniki, tako so delali tudi denarni zavodi, v prvi vrsti banke. Ni bilo niti ene slovenske banke, ki bi se ne lotila industrializacije Slovenije. Motiv za to udeleževanje ni bil idealizem in socialni čut za sodeželane, temveč plodonosno nalaženje kapitala. To so dejstva, katerih priče smo bili vsi, ki smo se zanimali za razvoj našega narodnega gospodarstva. Da pa je nalaženje odvisnih kapitalov imelo dalekosežne socialne posledice, ki so dajale stotisočim našega življa eksistenčno možnost, je prav tako resnica, ki se je utajiti ne da.

Doba visoke konjunktura pa ni nekaj stalnega, kakor ni v narodnem gospodarstvu nič, kar bi se ne moglo spremeniti. Visoka konjunktura je trajala par let, potem pa je začela kurva konjunktura padati navzdol, kar je imelo za posledico, da je ne ducati, temveč stotine podjetij ustavilo svoje obrate, kar je požrlo težke milijone narodnega premoženja, delavstvo in njih družine pa so izgubile zaslužek. Raziskovali o vzrokih krize, ki je objela ves svet, je za trenutni položaj brezpredmetno, dolžnost javnih funkcionarjev in vseh privatnikov, ki mislijo socialno, pa je, iskati pota, ki bi današnje brezupno stanje, če že ne saniralo popolnoma, vsaj deloma omililo. Najlažje je bilo onim, ki jih je vodil edino le ozir na kapital: ustaviti obrate, da če že utrpe na investiranem kapitalu, si vsaj prihranijo nove denarne žrtve. Tako so delali mnogi posamezniki, delale so banke, a delala je tudi država. Državno podjetje Zenica, ki se more primerjati z Jesenicami, je že pred meseci odpuščalo vse delavstvo in ima danes zaposlenih le ca. 200 delavcev, ki so potrebni za vzdrževanje obratnih naprav. In kaj je storila k temu javnost? Nič, uvaževala je pač splošno krizo in ostala pasivna.

Kranjska industrijska družba je veljala že od nekdaj za tuje podjetje. S prevratom je padlo podjetje Jesenice v Jugoslavijo, lastniki pa so ostali v Trstu, ki je prišel pod Italijo. Umevno je, da ta okolnost ni bila v korist podjetju. Če tudi so bile mnoge naprave zastarele, kar je delalo podjetje napram inozemstvu nekonkurenčno, vendar lastniki niso hoteli seči v žep. Vlada je zahtevala, da sprejme podjetje v upravni svet domačine, kar naj ji zagotovi varovati nacionalne interese. Ko smo stopili v upravo, tega nismo storili iz koristiljublja, saj tantijeme, ki so pripadale članom upravnega sveta, so bile tako malenkostne ne večje, kot plača kakšna mala rafajznovka nagrade svojemu tajniku za novo leto. Da smo sprejeli mesta v upravi, nas je vodila le skrb za naše ljudi.

Tudi v času visoke konjunktura je podjetje žalostno vegetiralo, in še slabše vegetiralo, ko so nastopili za industrijo težki časi krize. Če pa bi ostalo vse pri starem, in bi ostali Italijani še nadalje lastniki družbe, je več kot gotovo, da bi podjetje zaradi konkurenčne nezmožnosti že davno moralo popolnoma prenehati z obratom. V času pa, ko so se začeli za industrijo sploh težki časi, smo nepričakovano dobili vest, da je kupila delnice Kranjske industrijske družbe jugoslovanska grupa z industrijem g. Westnom na čelu. Če bi ne poznali g. Westna in njegove preračunane podjetnosti, bi nam bila uganka, da si upa v tako kritičnem času prevzeti zastarelo industrijo, a njegove javnosti znane lastnosti so nas navdajale z upom, da če kdo, je le on mož, ki bo moderniziral podjetje. V tem se nismo motili. Komaj je nastopil nov lastnik, je že pričel z investicijami, z zgradbo električne centrale, z nabavo novih modernih naprav in upravičeno smo upali, da bo podjetje premagalo krizo in bi jo tudi, če bi pri nas vladale zdravije razmere. Cela vrsta novih proizvodov, ki so se dotlej uvažali le iz inozemstva, so se pričeli izdelovati v podjetju. V času pa, ko so naši sosede jeli zapirati vrata našim agrarnim pridelkom, ni naša Narodna banka nehala izdajati milijone tujih deviz za uvoz industrijskih izdelkov, ki bi jih Jesenice ne v slabši hvalbiti in tudi ne pod neugodnejšimi pogoji same mogle proizvajati in dobavljati. Dasi je imela Zenica tisoče vagonov starega železa nagromadenega, so

bili težki časi, ko od naših državnih podjetij, zlasti od železnice KID ni mogla dobiti starega železa, ampak ga je morala uvažati, seveda proti plačilu v tujih devizah iz inozemstva. Stanje je postajalo od dneva do dneva kritičnejše. Nad 50 milijonov dinarjev je bilo žrtvovano za nove investicije, razpoložljiva denarna sredstva so bila docela izdana za surovine, v skladiščih pa so se nagomilovale zaloge dovršenih izdelkov v času, ko so se vagonске pošiljke enakih izdelkov stekale v našo državo. V takem stanju se je nahajala KID, ko je nastopila zima in takrat smo že bili mnenja, da ni druge pomoči kot, ali omogočiti placiranje proizvodov doma, ali pa ustaviti obrat. Takrat pa so se dajale objube preskrbeti potrebna denarna sredstva od Narodne banke in s kontingentiranjem otežkočiti uvoz tujih izdelkov. Ostalo je vse pri objubah. Ko so nagomilane zaloge izdelkov presegale že kolesalno številko 1400 vagonov, a izgleda na večji odjem ni bilo, je bilo podjetje pod težo razmer prisiljeno k odpovedi delstva. Kdor pozna razmere in kdor pozna načelnika jugoslovanske grupe v podjetju, bo priznal, da se je s tem korakom čakalo in čakalo in je sledil šele, ko druge pomoči ni bilo.

Dasi se danes kaže na nas, ki smo v upravnem svetu kakor na ljudi, ki so sokrivni nastalih razmer, smo kljub temu lahko mirni, ker nam vest ničesar ne očita. Ne lastniki podjetja, ne člani upravnega sveta, ampak žalostne razmere, ki sem jih po svoji najboljši vesti opisal, so krive obupnega stanja, ki grozi danes Jesenicam. Če tudi pa je bilo podjetje primorano iti do skrajnosti, je jasno, da ne bo pustilo nikakega sredstva neuporabljenega, ki bi moglo zopet privedi do popolne usopustitve obrata. Če pa so razmere take, tudi javnost nima vzroka presojeti položaj iz drugih vidikov, ki faktično obstoje.

Švicarski kliring z Avstrijo in Madjarsko. Švicarska Narodna banka objavlja svoj izkaz za 29. februarja, iz katerega so razvidni dosedajni uspehi kliringa z Avstrijo in Madjarsko. Vsote, ki jih imajo Švicarji tirjati od Avstrije in Madjarov, so res velike in znašajo po odbitku vplačil Avstrije in Madjarske še za Avstrijo 1946 milj. švic. frankov in Madjarsko 1344 milj. iz tega je razvidno, da je doslej dal madjarski kliring boljše rezultate.

Narodna banka izdaja, kakor znano, v francoski in angleški vsake tri mesece poročilo o gospodarskem položaju v naši državi. Za preteklo leto pa je oddelka za gospodarske studije pri banki sestavil v cirilici poročilo o našem narodnem gospodarstvu v preteklem letu. Večinoma so v poročilu objavljeni podatki, ki smo jih deloma čitali v že omenjenih poročilih za posamezna četrtletja. Deloma pa objavljani še podatki o nekaterih ostalih svetovnih državah in podan tudi pregled mednarodnega gospodarstva. Poročilo ima to prednost, da so zbrani sumarični podatki za celo leto.

Upravitelj konkurzne mase Jugostampe. Iz Zagreba poročajo, da je za upravnika konkurzne mase Jugostampe imenovan Slavo Jutriša.

Jajca

S 1. marecem je stopila v Angliji 10% uvozna carina v veljavo, z istim dnem je uvedla Švica kontingentacijo jajčnega uvoza in Nemčija je sklenila dodelitev deviz za jajni uvoz za 35%. Blaznost krčenja mednarodne trgovine napreduje z

velikanskimi koraki. — Situacija na jajnem trgu se od časa našega zadnjega poročila ni bistveno spremenila. Nakupna cena je ostala na isti višini. Pač pa se prihajajo poročila iz Italije, glasom katerih je postalo povpraševanje mirnejše in ni izključeno, da bo cena kljub predstoječim velikonočnim praznikom vendar še nekaj nazadovala. — Sv. Jurij ob juž. žel., 5. marca 1932.

Borza

Ljubljana, 7. marca.

Denar

V današnjem deviznem prometu tečaji niso izkazovali posebnih razlik v primeri s petkovimi. Narodna banka silekoproj ne zadovoljuje popolnoma vseh zahtev, ki se stavljajo do nje. Zato je tudi promet izredno majhej.

Ljubljana. Amsterdam 2279.57—2290.93, Berlin 1844.03—1854.83, Bruselj 789.03—792.07, New York 5646.84—5677.10, Curih 1094.35—1099.85, London 199.31—200.91, Pariz 222.94—224.06, Praga 167.86 do 168.72, Trst 238.37—239.57.

Zagreb. Amsterdam 2279.57—2290.93, Berlin 1844.03—1854.83, Bruselj 789.03—792.07, New York 5646.84—5677.10, Curih 1094.35—1099.85, London 199.31—200.91, Milan 238.37—239.57, Pariz 222.94—224.06, Praga 167.86—168.72, Curih 1094.35 do 1099.85. — Skupni promet brez kompenzacij 123.18 Din.

Curih. Belgrad 9.05, Pariz 20.3750, London 18.30, New York 518.25, Bruselj 72.10, Milan 26.85, Madrid 39.50, Amsterdam 208.35, Berlin 123, Stockholm 100.40, Oslo 99.50, Kopenhagen 100.50, Sofija 3.75, Praga 15.33, Varšava 58, Atene 6.55, Carigrad 2.51, Bukarešta 3.07, Helsingfors 8.10.

Dunaj. Dinar notira (valuta) 12.35.

Vrednostni papirji

Danes je bila na vseh naših borzah v zvezi s skorajšnjim izplačilom polletnega kupona 7% investicijskega posojila tendenca za ta papir čvrsta. Vojna škoda pa je bila slabša v primeri s koncem preteklega tedna. Tudi dolarski papirji so bili deloma čvrstejši. — Promet danes ni bil znanen, na zagrebški borzi je znašal: vojna škoda 700 kom., begl. obveznice 50.000, 7% Blerovo posojilo 4000 dol. in 7% posojilo Drž. hipotekarne banke 1000 dol. — Belgrajska borza pa izkazuje naslednji promet: vojna škoda samo promptna 340 kom., agrari 130.000, begl. obveznice 30.000, 8% Blerovo posojilo 1000 dol. in 7% Blerovo posojilo 3500 dol.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 54 bl., 7% Blerovo pos. 48 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den. Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 64.50—65, agrari 29—32, vojna škoda 246—247.50 (247, 248), 3. 244—247, 4. 244—247 (249, 245), 12. 246 do 250, 8% Bler. pos. 53—53.50, 7% Bler. pos. 47.50—48 (47.25, 47.50, 48), 7% pos. Drž. hip. b. 50—51.50 (50, 51), 6% begl. obv. 41—41.50 (42, 41.50).

Belgrad. Priv. agr. banka zaklj. 280, 285, 7% inv. pos. 63.75 den., agrari 31.50—32 (31.75, 32), vojna škoda 246—248 (250, 248, 247), 6% begl. obv. zaklj. 41.75, 8% Bler. pos. zaklj. 51, 7% Bler. pos. zaklj. 47.

Dunaj. Don. sav. jadr. 93.50, Wiener Bankverein 11.05, Escomptes, 110, Aussiger Chemische 116.25, Mundus 99.50, Alpine 12.55, Trboveljska 33.05.

Žitni trg

Novi Sad. Koruza: bč. sremska gar. 77—79, sremska, okolica Sombor 79—81, sremska, baška aprila, maj 80—82%, ban. gar. 77—78, sremska gar. par. šid 80—82. Vse ostalo neizpremenjeno. — Promet: 54 vagonov.

Budimpešta. — Tendence: negotova. — Promet: srednji. Pšenica: marec 12.40—12.50, zaklj. 12.36 do 12.38; maj 13.25—13.37, zaklj. 13.27—13.29. Rž: marec 15.10; maj 15.54—15.70, zaklj. 15.54—15.56. Koruza: maj 15.20—15.56, zaklj. 15.38—15.40.

Chicago (začetni tečaji). Pšenica: marec 58.375, maj 63.50, julij 63.75, september 65.625. Koruza: maj 40.50, julij 43, september 44. Oves: maj 25.625, julij 25.50. Rž: maj 49.75, julij 52.125.

Živina

Dunajski goveji sejen. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky in Comp., Dunaj.) Na trg je bilo pripeljanih 2227 goved, iz Jugoslavije 96. Cene: volji najboljši 1.80, I. 1.45—1.65, II. 1.20—1.35, III. 90 do 1.10; krave I. 0.90—1.0, II. 0.75—0.85; bikli 0.75 do 0.95, najboljši 1.0; klavna živina 0.48—0.72. — Tendence: Cene so ostale neizpremenjene, neprodanih je ostalo 13 goved.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Torek, 8. marca: 11.30 Solska ura: Kako nastane ladja (Viktor Pirnat). — 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13. Cas, plošče, borza. — 17.30 Otroški kotiček (Manca Komanova). — 18 Plošče. — 18.30 Dr. M. Justin: Kako se ubranimo proti etrupnim plinom. — 19 Dr. I. Grafenauer: Nemščina. — 19.30 Dr. F. Stele: Glavne fazovne faze v umetnostni zgodovini. — 20 Dr. Fr. Veber: Experimentalna fonetični studij. — 20.30 Koncert vojaške godbe 40. trigl. polka. Dirigira dr. Cerin. (Poslovični večer g. dr. Cerina). — 21.30 Dr. Cerin in slovenska glasba. (Predavanje. — 21.45 Nadaljevanje koncerta. — 22.30 Cas, poročila.

Sreda, 9. marca: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13. Cas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Dr. Reya: Zvezdoslovje v vsakdanjem življenju. — 19 Dr. N. Preobraženski: Rusščina. — 19.30 Literarna ura: Joža Likovič čita svoje črtice. — 20 Koncert pevskega zbora podr. Ferijalnega Saveza v Mariboru (vodja zbora: prof. Viktor Schweiger). Preds. prof. Josip Potokar: Uvodna beseda. — 21.30 Plošče. — 22 Cas, poročila.

Drugi programi:

Sreda, 9. marca.

Belgrad: 12.05 Radio-orkester. — 20 Vokalni koncert. — 20.30 Komedija. — 21 Klavirski kvartet. — 21.35 Hebrejske pesmi. — 22.25 Radio-orkester. — Zagreb: 12.30 Plošče. — 17.02 Plesna glasba. — 20.30 Belgrad. — 22.40 Lohka glasba. — Budapešt: 17.25 Popoldanski koncert. — 18.30 Koncert vojaške godbe. — 19.30 Vokalni koncert. — 20.15 Zborovo petje. Večerni koncert. — Dunaj: 11.30 Opoldanski koncert. — 17.55 Ruske in ciganske narodne. — 20.45 Veseli večer. — Rim: 12.45 Vokalni in instrumentalni koncert. — 17.30 Vokalni koncert. — 20.45 Operni prenos. — Milan: 11.15 Pestra glasba. — 19.05 Pestra glasba. — 20.45 Komedija. Orkestralni koncert. — Stuttgart: 12.35 Oriental-ska glasba. — 21.15 Simfonični koncert. — 22.30 Program »Grofa Zeppelina«. — Berlin: 20 Koncert. — 22.20 Dnevne vesti nato nočna glasba. — Toulouse: 20.15 Koncert vojaške godbe. — 21 Večerni koncert. — 22.45 Balalajke. — Langenberg: 13.05 Opoldanski koncert. — 20 Prenos koncerta iz Berlina. — 21.25 Samotna glasba. — Praga: 20 »Abraham Lincoln«, igra. — 21.45 Pianinski koncert. — Trst: 13 Radio-kvintet. — 16.55 Komorna glasba. — 19.05 Radio-kvintet. — 20.45 Komedija. Orkestralni koncert.

UGODEN NAKUP OSTANKOV
po 6, 7, 8, 10 in 12 Din v Tekstilnem Bazarju, Maribor, Vetrinjska ulica 15

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša iskreno ljubljena, nepozabna sestra, oziroma teta, gospodična

ANA SENEKOVIČ
zasebnica

v soboto 5. marca ob pol 20 v 39. letu svoje dobe podlegla srčni kapi.

Po blagoslovu v hiši žalosti, Radvanje št. 72, se je truplo pokojnice v ponedeljek 7. marca prepeljalo v Hajdino in ob 15 se je istotam vršil pogreb na domače pokopališče.

Maribor-Hajdina, dne 7. marca 1932.

Franc Senekovič, brat — Kristina Rot roj. Senekovič, sestra.

Humboldt:

Na Orinoku in v pra-gozdovih Južne Amerike

(Dalje.)

Še dandanes, ko je znanost že tako zelo napredovala, krovožljnost nekaterih netopirjev ni popolnoma pojasnjena, Resnično pa je, da pijejo nekatere vrste ameriških netopirjev kri; pa tudi evropski podkovnjaki niso boljši. Nekateri ameriški netopirji zamorejo uživati sploh samo še kri, kajti za drugo hrano je njihov požirniški preozek. Tudi zobovje je temu načinu preživljanja prirejeno, ker je nalašč tako ustvarjeno, da more žival z njim odgrizniti majhne koščke kože. Pri nekaterih drugih vrstah, ki jim jezik služi za sesanje, sicer ni popolnoma zanesljivo, sesajo li tudi kri.

4. aprila. Bil je zadnji dan, ki so ga prebili na veletoku Apure. Na bregovih te reke je postajalo rastlinstvo vedno bolj enolično. Zato pa so bili komarji vsak dan bolj nadležni in kar v trumah so se vsedali ljudem na roke in obraz. To pa niso bili mali moskiti, ampak zanduki, ki so se žele po solnčnem zatonu prikazati na dan. Te silno nadležne živalice imajo tako dolg iglast rilček, da visee na spodnji strani spalne mreže prodro z njimi skozi najdebelejšo obleko.

Možje so hoteli prenočiti v Vuelta del Palmito, a ob tem obrežju Apure je bilo toliko jaguarjev, da so Indijanci našli pri privezavanju spalnih mrež kar dve zveri za nekim drevesom. Zato so iznova pobrali svoje stvari in se prepeljali na otok Apurito, ki leži prav blizu izliva Apure v Orinoko. Ker na otoku ni bilo dreves, na katere bi mogli privezati spalne mreže, so se vlegli kar na tla, ki so jih pokrili z volovskimi kožami. V

čolnu ponoči niso mogli vsrajati, kajti tam je mrgolelo sitnih zandukov.

Na kraju, kjer so znosili svojo opravo na suho, je bila obala precej strma in tam so se prepričali tudi o lenobi tropičnih kokoši. Humboldtova družba je našla tropo fazanov prav blizu taborišča. Možje so jih gonili pred seboj kakor ovce in le prav težko so se ti ptičji povzpeli po strmem bregu navzgor, ne da bi pri tem poizkusili uporabljati svoje peroti.

Predno so dospeli na Orinoko, so večkrat nasedli na plitvinah, kajti umirjeni veletok Apure pušča tod velikanske množine usedin. Na mnogih krajih so morali Indijanci vleči pirogo tik ob bregu. Humboldt je bil malone ganjen, ko je tako daleč od morske obale prvič ugledal Orinokovo vodovje, po katerem je tako silno hrepenel.

NA ORINOKU

Pokrajina se je sedaj, ko so pripluli na Orinoko, popolnoma izpremenila. Kamor je segalo oko, povsod se je razprostirala vodna gladina kakor velikansko jezero okoli samotnih popotnikov. Presunljivo kričanje čapelj, flamingov in žličaric, ki so v velikih trumah preletavale preko reke Apure, je tod prenehalo. Zaman so se ozirali po onih silnih trumah vodnih ptic, vsa priroda je bila tod manj živahna. Le tu in tam so med valovi opazili kakaga velikega krokodila. Na daljnem horizontu so ugledali parobek gozda, ki pa se ni približal vodi. Bregovi so bili široki in solnce je pripekalo nanje, da so bili goli in pusti kakor morska obala. Ti pešeni bregovi niso točno označili meje veletoka; nasprotno, še bolj so jo zabrisali, kajti solnčni žarki so se lomili na razbeljenem bregu in v čudoviti svetlobni igri so se zdeli bregovi zdaj blizu, zdaj daleč.

Močan veter od vzhoda-severovzhoda in pa dotok vodovja iz Apure sta vodo v Orinoku tako vzburkala, da se je morala piroga boriti z velikimi in neprijetnimi valovi. Veter pa je napel tudi jadra na čolnu in pomagal veslače mpotiskati ladjico proti toku, kajti odslej je vodila pot naše popotnike po Orinoku navzgor. Le gunganje piroge, ki je bilo tako močno, da je vzbujalo celo morskbo bolezen, je kvartil užitek potovanja prvega dne na veličastnem veletoku.

Neenavdna širina te velikanske reke je Humboldta zelo zanimala. Izmeril je, da med izlivom Apure in Curiquima in našel, da je bila kljub suhemu letnemu času 3800 m široka. V deževnem času pa obliva voda mnogo več zemlje in tedaj je Orinoko tod 11 km širok.

V Enkaramadi, kjer so se prvič ob Orinoku ustavili, so našli Karibe iz Panapane. Vodil jih je poglavar, ki je šel s svojimi ljudmi na znameniti lov na želvina jajca. Sedel je pod nekim Sotorom, ki je bil kakor tudi jadro njegove piroge iz palmovih listov. Bil je mrzel, redkobeseden gospod in njegovi podložniki so mu izkazovali velike časti. Sicer pa je bil opravljen kakor ostali Indijanci, ki so bili nagi, oboroženi z lokom in puščami ter poslilani z rdečim barvilom. Poglavar, služabništvo, oprava, piroga in jadro, vse je bilo rdeče.

Karibi se odlikujejo z atletskimi postavami in Humboldt so se zdeli mnogo višji od Indijancev, ki jih je videl do tedaj. Njihovi lasje so bili na čelu pristrizani, obrvi črno poslikane, oči pa so izražale mračen, a vendar živahen temperament. Vse to je dajalo obrazu neko nenavadno trdost. Celo teh Indijancev je bilo mnogo bolj obokano, kakor je Humboldt pričakoval.

Zelo dolg olok cepi pri Enkaramadi Orinoko v dva velika rokava. Tam so se popotniki zatekli

v nek zaliv, obdan od slikovitega skalovja, kjer so prenočili. Ravno nasproti njihovega tabora je bil izliv reke Kaballare, v katero tečeta tudi reki Pajara in Altamajka. V zadnji je najbrž tudi nekoliko vode iz Apure, ki poškaja po enem rokavu vodo v Rio Arihuna, ta pa jo deloma zopet oddaja v Altamajko. Popotniki so uživali v svojem zalivu lep večer, kajti bilo je jasno in mesec je svetlil silne skale okoli taborišča. Zrak je bil prenasiten z vlago, vendar je ostal tako enakomerno tople, da zvezde skoraj doli do obzorja niso prav nič migljale. Zvezde premičnice so izgubile mnogo svoje svetlobe. Proti polnoči je začelo od severovzhoda hudo pihati. Kljub temu je ostalo nebo jasno in brez oblakov, le nekam dimasto je postalo in posamezni sunki vetra so bili tako silni, da so se možje začeli bati za svojo pirogo, ki so jo pustili privezano ob bregu. Minulega dne pa niso videli mnogo krokodilov razen nekoliko 6 do 8 metrov dolgih orjakov. Na začudenje Humboldta so trdili Indijanci, da ljubijo mladi krokodili mlakuže in manj široke, bolj plitve stranske rokave veletoka. Tudi za ameriške krokodile velja torej izrek Abda Latifa, ki se je že leta 1200 takole izrazil o mlških krokodilih: »Na plitvih brzicah in v zavetju neobljudenih otokov mrgole kakor črvi.«

6. aprila so odpluli dalje proti jugu in jugozapadu po silnem Orinoku navzgor, od koder so ugledali južna pobočja Serranije ali Enkamarad-skega gorovja. V misijonih ob Orinoku in med Indijanci so popotniki slišali zanimivo zgodbo o velikanskem povodnji, ki nas spominja na vesoljni potop in katero je slišal tudi jezuit p. Gili, živeč od leta 1749 do 1767 med divjimi narodi ob Orinoku. Indijanci so pripovedovali, da so se pri oni povodnji morali zateči njihovi očete v čolne. Voda je bila tako visoka, da so morski valovi pljuskali

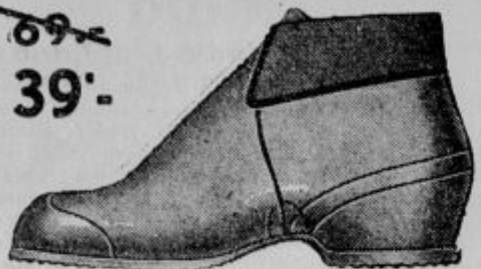
Celo za polovično ceno

19'.

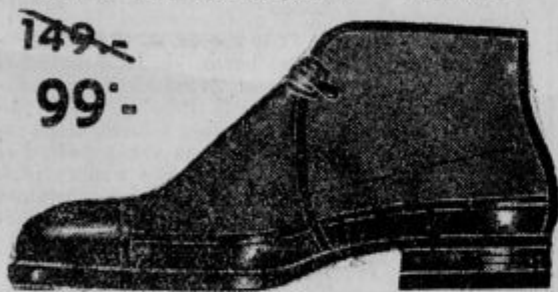
Polgaloše bodo obvarovale Vašo drago obutev, Vaše noge pred vlago in Vaš dom ter urad pred blatom. Stanejo samo Din 19'—

39'.

Snežke iz gumija za otroke, ki so stale Din 69'—, stanejo sedaj samo Din 39'—

99'.

Moške tople iz raševine z gumijastim podplatom, ki so stale Din 149'—, stanejo sedaj samo Din 99'—

49'.

Ženske galoše najbolje kvalitete prodajamo z garancijo samo za Din 49'—

Rata

49'.

Moške galoše, ki so stale Din 69'—, stanejo sedaj samo Din 49'—
Prodajamo jih z garancijo.

29'.

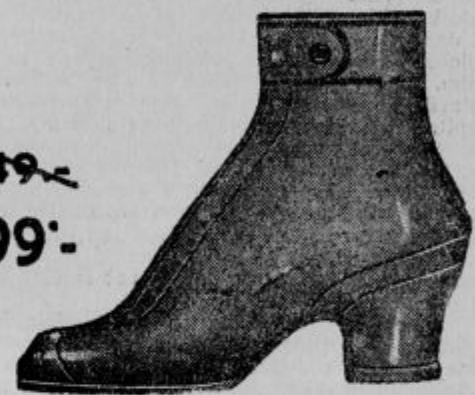
Gumijaste snežke lakaste črne ali rujave samo Din 69'—, iz gabardena, ki so stale Din 79'—, stanejo samo Din 29'—

129'.

Skornji visoki do kolen, ki so stali Din 169'—, stanejo samo Din 129'—, krajši samo Din 99'—

99'.

Preko členka popolnoma iz gumija s patentno zadrško, ki so stale Din 149'—, stanejo sedaj samo Din 99'—

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znakot! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Beseda samo 50 par

Samostojna kuharica išče službo. Ima večletno spričevalo. Službo želi nastopiti v trgovski hiši ali kavarni. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Trbovljah. (a)

Mlad fant priden, delaven — išče službo kot hlapec. Nastopi takoj. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pošten« št. 3150. (a)

Službodobe

Beseda samo 50 par

Trgovska pomočnica ali potnika dobita službo in vsak svoj avto le proti 11.000 Din gotovine. Pisarne ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Agilen« št. 3142. (b)

Služkinjo snažno, zanesljivo, vajeno boljše kuhe in vseh hišnih ter vrtnih del, takoj sprejme tričlanska družina na Gorenjskem. Plača 300 Din, pozneje več. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Stalna« št. 3144. (b)

Fanta 16 let starega srejem na kmetijo. Naslov v upravi »Slovenca« pod 3145. (b)

Družina s 5 otroki išče služkinjo, ki ima veselje do otrok. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3162. (b)

Postrežnico rabim za popoldanske ure. Naslov pove uprava »Slovenca« pod 3154. (b)

Šivilja takoj sprejme učenko. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3149. (a)

Pouk

Beseda samo 50 par

Čempnikova šoferska šola Ljubljana Dunajska c. 36. Prva oblast koncesionirana Prospekt št. 16 zastoj. Pšite ponj! Sprejem učencev vsaki čas.

Denar

Beseda samo 50 par

Varno in z velikimi obrestmi naloži denar oseba, katera posodi do 50.000 Din, ali pa pristopi kot tihi družabnik k dobičkanosnemu podjetju. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod zn »Varno« vknjižba št. 3028. (d)

Posojila dobite na vknjižbo. Obširne ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor pod »Točna izvršitev« št. 3134 Znamke za odgovor. (d)

Stanovanja

Beseda samo 50 par

Enosobno stanovanje event. lokal, primerno za obrtnika, oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2773. (c)

Komfort. stanovanje štirih sob, v bližini cerkve sv. Jožefa, oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2772. (c)

Stanovanje dvosobno — oddam v Tovarniški ulici 21 — Zelena jama. (c)

Meblovana soba parket, elektrika, z oskrbo ali brez, oddam solidnemu gospodu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2771. (c)

Dvosobno stanovanje parketirano, elektrika, se odda pri kolodvoru z majem. Ponudbe pod zn. »Mala družina« št. 3152 na upravo »Slovenca«. (c)

Vnajem

Beseda samo 50 par

IŠČEJO:

Mešano trgovino prevzamem. Ponudbe pod »Ljubljana ali okolica« št. 2765. (m)

ODDAJO:

Hotel — restavracija z odkupom delnega inventarja se takoj odda. — Potreben kapital — hranilna knjiga 300.000 Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor pod »Takoj« št. 3135. (n)

Porestva

Beseda samo 50 par

Parcela 520 m², tik Obrtni šole na Mirju, ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 3073. (p)

Več parcel ali skupni kompleks, poleg kolodvora Dev. M. v Polju, prodam Naslov v upravi »Slovenca« 3084. p

Hiša novo zidana, dve sobi, kuhinja, pol orala zemlje, naprodaj za 25.000 Din. Pojasnila da Crnčič Konrad, Razvanje, p. Hoče. (p)

Da se prično zanj boljši časi.

Ni navada, da bi se delala sredi meseca bilanca, toda če gre komu tako slabo kakor trgovcu Brvarju, je le pametno, da čimprej »izmeri« dalje in nebeško strano.

Tako je naš Brvar napravil bilanco in se je zgrozil. Da tako slabo stoji, le ni pričakoval. Komaj toliko denarja ima, da lahko vzdrži še mesec dni.

Brvar je premišljeval in premišljeval. Odprodati kos posestva — ne gre! Toda hipoteko vzeti — tu je Brvar zaloputnil vrata svoje težke, skoraj prazne blagajne in vesel napisal mali oglas za »Slovenca«. Ta bo že poskrbel, da se prično zanj boljši časi!

Ta oglas v rubriki »enare« stane 12'— Din. Vsaka beseda 50 par.

50.000 Din

posojila iščem. Dobre obresti in vknjižba na prvo mesto na vrednost nad 300.000 Din. Ponudbe pod šifro »50.000 Din« na upravo »Slovenca«.

„Veliki z malimi oglasi!“

Prodajam posestvo 16 oralov, zidana hiša in gospodarsko poslopje. — Vpraša se v upravi »Slovenca« Maribor. (p)

Pekarijo in 17 oralov posestva prodaja za 140.000 Din Posredovalnica Maribor — Sodna ulica 30. (p)

Gostišno z mesarijo, nekaj posestva, prodaja za 117.000 Din — Posredovalnica Maribor, Sodna ul. 30. (p)

Zemljišče na lepem prostoru, po možnosti ob vodi, kupim. Ponudbe pod »Pomlad« na upravo »Slov.«. (p)

Kupino

Beseda samo 50 par
Apno, bukova drva bukovo ogelje, vinogradiško kolje (Rebenfloche) krompir kupujem na vagono. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Gorivo« št. 3035. (k)

Srečke, delnice, obligacije kupite Uprava »Merkur« Ljubljana — Štefenburgova ulica 6 II nadstr.

Vsakovrstno

Zlato kupim

po najvišjih cenah CERNE, juvelir Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Glasba

Beseda samo 50 par

Klavirji

Preden kupite klavir, si ogledite moje bogato zalogo prvovrstnih klavirjev. Prodajam najceneje, na najmanjše obroke, z garancijo. Najcenejša izposojevalnica. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva št. 5. (g)

Kratek klavir črn, dobro ohranjen, ceno prodam. Naslov v upravi »Slovenca« št. 3072. (g)

Orgle

harmonije, pianine, pišale in ventilatorje za orgle izdeluje, popravlja in uglašuje najceneje Anton Derač, izdel. orgel, Radovljica.

2110

Razno

Beseda samo 50 par

Katehet

ki ima sam malo kruha, prosi kruha za tri pridne sirotice brez staršev. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2975. (r)

Dražba vina

Ormoška mestna občina bo v nedeljo 20. marca t. l. od dveh popoldne v občinski pisarni na prostov. javni dražbi prodajala 100 hl prvovrstnega sortiranega vina in sicer beli burgundec, rulandec, rizling, lastni pridelek iz Vinskega vrha, let. 1931. Dražbeni pogoji se dobe v občinski pisarni. Mestno županstvo v Ormožu, dne 5. marca 1932. Zupan Veselič Ivan l. r. (r)

Prodajmo

Beseda samo 50 par

Ročne torbice

aktivke, denarnice, gamaše, kovečke, nahrbtnike, pasje ovratnike, nagobčnike priporočila po najnižji ceni — Kravos, Maribor, Aleksandrova 13.

125 Din

1 m³ žaganih bukovih drv prima kakovosti — nudi Velepič, Sv. Jerneja cesta 25. — Telefon 2708.

Več tisoč kg

finega kislega zelja prodamo po 1.70 Din kg. Pogleda in poizve se v Dravljah 51 pri Ljubljani. (l)

Belo blago

vsake vrste po zelo nizkih cenah v trgovini O. Slibar, Ljubljana, Stari trg 21.

Čevlji

na obroke TEMPO, Gledališka ul. št. 4 (nasproti opere).

Pisalna miza

omara s predali, naprodaj. — Kje, pove uprava »Slovenca« pod 3151. (l)

Obrt

Beseda samo 50 par

Konfekcija — moda!

Najcenejši nakup. Anton Presker — Ljubljana — Sv. Petra cesta 14.

Koruzo za krmo

oddaja najceneje veletrgovina žita in moke A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 14

Postna jedila

Ribe - sveže, slane in konzervirane; razno sira; specialiteto slane kumare dobite poceni v delikatesni trgovini UHLER, Maribor — pod Rotovžem — Glavni trg šte. 14.

ŠTAMPILJE

v najnovejši izdelavi in najceneje izdeluje SOKLIČ, Maribor, Aleksandrova cesta 43

Za posvečitev telesa in zraka v hiši, za bolnike in živčno bolne, za potovanje in doma

TOALETNI KIS
Sestavljen je po našem starem izkušenem predpisu iz aromatičnih zdravilnih rastlin. Osvežuje telo, okrepuje živce bolnih in slabih, služi za pomirjenje, masiranje, pranje in kopanje, pri nezvesti, glavobolu, prehladu, vznemirjenosti, naporu in trudu. Uporablja se radi prijetnega vonja in za masiranje ali se pije pomešan z vodo po žličicah, močno razredčen z vodo se rabi za pranje in za obkladke hladne in tople. Ne pokvari se nikdar in vedno se lahko uporablja. Cena steklenici 15 Din. Proizvaja ga in daje v promet stara, l. 1599, ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulič, Zagreb, Jelatičev trg broj 20.

Milostljiva!

Modni atelje T. Dušar, Novi trg 2, Vam najboljše postreže z izdelavo in popravili. (t)

Jougurt

več vrst čajnega masla, sir, kisel in sladko smetano (Schlagrahm) itd. po jako znižanih cenah prodaja Mlekarna Dunajska cesta 17 (poleg kavarne »Evrope«). (t)

Sofra

Najnovejši patent z ležečimi kartotekami na kroglični ležaj. Zahtevajte prospekte! Sofra, Maribor Telef. 2510

Priporočajte povsod dnevnik SLOVENECE